

GLASILO OBČANOV

GLASILO SKUPŠČINE OBČINE LITIJA

APRIL 1993, ŠT. 4, LETO XX.
POŠTNINA PLAČANA PRI POŠTI LITIJA

ZIK MATICNA KNJIZNICA
Parmova 9
61270 LITIJA

*Vsem občankam in
občanom občine Litija
čestitamo ob 27. aprilu
dnevu upora proti oku-
patorju in ob 1. maju,
prazniku dela.*

Skupščina občine Litija

DEPONIJA ODPADKOV

Iskanje lokacije za deponijo komunalnih odpadkov s strani občinskega upravnega organa nikakor ne rodi sadu. Kaj je tu narobe? Ali lokacije niso prave ali pa postopek ni ustrezen. Veliko je bilo pisanega, kako je potrebna in kako naj bi delovala, osnovni kriteriji za lokacijo pa še niso bili predloženi. K iskanju še ni bila povabljen javnost, saj je konkretne predloge vedno dajal upravni organ. Prizadeti občani so vedno zvedeli zadnji in so se lahko le branili. Ni povsem jasno, kakšen nivo rešitve se išče; Ali bo regijska, občinska ali za tiste, ki imajo organiziran odvoz smeti, to sta Šmartno in Litija. Razmere so pripeljale do stanja, da je potrebno rešitve najti takoj. V tej situaciji naj se torej prvi angažirajo Šmarčani in Litijani. Ta stiska je največja nevarnost, da bo prišlo do vsiljene in neustrezne rešitve. Zanemarjena bodo načela iz odloka o sortiranju na izvoru in ureditvi deponije na sodobnih tehničnih in komercialnih principih. Sedanje stanje torej dela za kolonizatorsko (vsiljeno) reševanje.

Zadnji predlog po opisani metodi je območje za Svibnom. Široko dolino sem si ogledal. Na izhodu je morda res široka od 30 do 50 korakov, na vrhu pa ozka grapa. Obrobje na vrhu je nenaseljeno s kmetijami ali vikendi, kar je osnovni razlog, da je tako čista. Z domačinom sva naštel vsaj 14 (prav ste prebrali) vodnih izvirov, ki so vsi čisti. Ogled mi je omogočil, da sem odkril eno res ekološko čistih območij. Deponija tu ne more biti nič drugega kot zasipavanje grape v stilu črnih odlagališč.

Kako poseg doživljajo domačini. Gre za poseg v njihov življenski (kokon) prostor. Ker so ogroženi osnovni življenski pogoji z uničenjem vodnih izvirov, nekateri celo razmišljajo o preselitvi. Toda kam? Za vse so morali sami poskrbeti: poti, vodo, telefon, itd., sedaj naj pa dobijo še šmarske in litijske smeti. Kje je ustavna pravica do socialne varnosti in zdravega okolja? Kdo je vse to obljubljal pred volitvami? Kje so npr. zeleni in drugi?

P.S. Iz popisa naravne in kulturne dediščine Regionalnega zavoda za naravno in kulturno dediščino:

Pasja ulica:

Ozko in temačno dolino Konjskega potoka imenujejo domačini Pasja ulica. V njej je polno jazbecev. Dolina je slikovita in jo varujemo z varstvenim režimom za geomorfološke naravne spomenike, potok pa z režimom za hidrološke naravne spomenike.

Pavel Smolej

PRED DVAJSETIMI LETI JE IZŠLA PRVA ŠTEVILKA GLASILA OBČANOV

PIŠE: MARTIN BRILEJ, PRVI UREDNIK GLASILA OBČANOV

TAKO JE BILO LETA 1973

Takrat je bilo čisto drugače. Če se vrnem dvajset let nazaj, ko je pričelo izhajati Glasilo občanov, me preveva dvoje vrst občutkov; prvi je ta, da je teh 20 let minilo v trenutku, drugi pa, da se je v tem trenutku vendarle zgodilo veliko reči.

Davnega leta 1973, ko je pričelo izhajati Glasilo občanov, je bil infomacijski sistem v primerjavi z današnjim še zelo slabo razvit. Zlasti na lokalni ravni. Javno obveščanje je več ali manj potekalo preko plakatov in obvestil, razobešenih na javnih mestih in s pošto na individualne naslove in organizacije. Tudi tehnična sredstva so bila takrat še zelo skromna. Pisalni stroji in mehanski ciklostirni stroji so bili praktično edina sredstva za razmnoževanje pisnih infomacij. Fotokopirnih strojev še ni bilo, manjših tiskarn prav tako ne. Sicer pa je takrat tudi barvnih TV aparatov bilo le za vzorec, o video rekorderjih se nam še sanjalo ni, prav tako je bilo v celi Sloveniji le nekaj računalnikov. In v tistem času je bilo izdajanje časopisov stvar velikih časopisnih hiš. Da bi izdajali občinski časopis, ni nikomur prišlo na misel, saj je s tem povezanih kup opravil, ki bi jih bilo treba povsem na novo vpeljati: pisanje oz. novinarsko delo, denar ... Nekaj časopisov je takrat kljub vsemu le izhajalo, in sicer tovarniških: Litijski predilec, Usnjar, občasno tudi časopis v Lesni. Vendar so bili to časopisi predvsem za interno uporabo, oz. namenjeni zaposlenim v teh tovarnah.

OSNOVA ZA ZAČETEK

Potem pa je prišel čas priprav na podaljšanje občinskega samoprispevka za gradnjo vzgojnoizobraževalnih objektov. Pri takih stvareh je najvažnejše delo v čim temeljitejšem informiranju ljudi o programu. Zato je takrat upravni odbor sklada za obnovo in izgradnjo šolskih poslopij v občini Litija, ki je vodil izvajanje programa prvega občinskega samoprispevka iz leta 1969, sklenil, da vse občane obvesti o realizaciji programa, s čemer bi si ustvarili dobro izhodišče za akcije pri podaljševanju samoprispevka oz. novega, ki je bil nato uspešno izveden 17. 11. 1974. Ivan Godec je takrat uredil poročilo sklada o realizaciji programa prvega občinskega samoprispevka v obliki časopisa, ki je nosil naslov Glasilo občanov. Poleg poročila je bil v tem časopisu tudi uvodnik, ki je nakazoval možnost pričetka rednega izhajanja občinskega

časopisa, na zadnji strani pa anketa, s katero naj bi pridobili mnenje ljudi o tej nameri. To je bila pravzaprav osnova za redno izdajanje časopisa.

PRVA ŠTEVILKA

Tako je aprila 1973 izšla prva številka občinskega časopisa, ki je ohranil naslov Glasilo občanov in glede naslova se tudi kasneje nismo nikoli preveč izčrpavali - ohranil se je dvajset let! Izbran sem bil za glavnega in odgovornega urednika časopisa in tistih pionirskih časov se še dobro spominjam. Imeli smo 7-članski uredniški odbor, ki je vsebino prve številke zasnoval skladno z razmerami v tistem času. Na prvih štirih straneh so se s programi predstavile občinske družbenopolitične organizacije in občine (mimogrede, tudi danes je v GO glavnina teh strani namenjena podobni vsebini). Potem pa so bili priobčeni še članki o gradnji novega mostu čez Savo v Litiji in rušenju starega (kakšna škoda!), o dosežkih industrije v občini, ena stran je bila posvečena poročilu o realizaciji programa občinskega samoprispevka, ena "Iz krajevnih skupnosti", zadnja stran pa dvema prispevkoma o športu in kulturi, krvodajalstvu in predstavitvi najstarejšega občana, ki je ravno to leto dopolnil 100 let. In to je bilo vse. Vendar smo kmalu postali bolj pestri in zanimivi. Že v naslednji številki, ki je izšla avgusta in tretja v tem letu v decembru, je bilo kar dosti zanimivih informacij. V drugi številki je bilo npr. že 37 različnih prispevkov in 20 fotografij. Naslednje leto - 1974 - je Glasilo občanov izhajalo že vsak drugi mesec, leta 1976 pa je časopis postal mesečnik.

OD KNJIGOTISKA DO ROTACIJE

Kar na smeh mi gre, ko se spomnim, kako smo takrat časopis pripravljali. Bilo je takole: časopis je tiskala tiskarna Gorenjski tisk v Kranju, s katero smo se dogovarjali o datumih za oddajo gradiva, za korekture in tisk oz. prevzem. Člani uredniškega odbora smo zbrali gradiva (čedalje več smo jih pisali sami), potem pa sem ga razporedil po straneh, izdelal naslove in razporedil fotografije. Takrat je vse fotografije, ki smo jih rabili, posnela Zofka Hautman, tako, da smo vsaj pri tem bili profesionalni. Tekst je pregledala še lektorica Mija Bernik. Nato sem vse skupaj odpeljal v Kranj v tiskarno in se čez en teden spet oglasil na montažo časopisa. To je potekalo tako, da sva skupaj s stavecem sestavila vsako stran posebej in naredila poskusni (krtačni) odtis. Temu delu pravimo danes tehnično urejanje. Medtem ko sem jaz pregledoval in popravljaj krtačni odtis, če kje manjka kakšna črka ali vrsta, če so zamenjane vrstice in podobne napake, je stavec sestavljal naslednjo stran. In tako do konca. To opravilo je običajno trajalo 5 do 6 ur tako, da me je na koncu že pošteno bolel hrbet od nenehnega sklanjanja nad časopisom. Čez kakšen teden sem tretjič priromal v Kranj, da sem časopis naložil v avto in ga odpeljal v

(Dalje na 2. strani)

*Spoštovane delavke in delavci!
Ob 1. maju, prazniku dela, vam želimo
prijetno praznovanje v upanju, da bo
družba znala bolj ceniti delo, še posebno
delo slovenskih rok in pameti.*

Slovenska ljudska stranka

**Naslednja številka GO
bo izšla 24. maja.
Prispevke sprejemamo
do srede, 12. maja 1993.**

PRED DVAJSETIMI LETI JE IZŠLA PRVA ŠTEVILKA GLASILO OBČANOV

Nadaljevanje s 1. strani

Litijo. Tu smo imeli organizirano ekipo, ki je pričela na časopise nanašati naslove in jih odnašati na pošto.

Leta 1976 smo iz klasičnega knjigotiska prišli na rotacijsko offset tehniko. Časopis je pričela tiskati tiskarna Ljudska pravica v Ljubljani na roto papirju in v večjem obsegu. Tudi čas od oddaje gradiva do natiskanja se je skrajšal, obenem pa so se tudi stroški znižali.

In tako naprej vse do konca leta 1982, ko sem prenehal biti glavni in ogovorni urednik Glasila občanov in sem nato urejal delegatsko prilogo, ki je izhajala nekaj časa kot priloga Glasila Občanov, nekaj časa pa tudi kot samostojna izdaja.

NAJVAŽENJŠA JE VSEBINA

Vseskozi v času mojega urednikovanja Glasila občanov me je najbolj "mučila" vsebina, saj me je s prehodom na rotacijo leta 1976 tehničnega urejanja "rešil" Drago Pečnik, ki Glasilo občanov tehnično ureja še danes. Vsebinska časopisa je pravzaprav najvažnejše delo vsakega urednika in prav po vsebini se ocenjuje njegovo delo. Najti je pač treba tiste novice, ki jih ljudje berejo, o njih komentirajo in ki so aktualne. Pri takšnih zadevah pa je že potrebno pravo novinarsko pero, ki zna pravo informacijo najti, jo napisati, poudariti bistvo in še kaj. To je bi pravzaprav vedno največji problem našega občinskega časopisa in mislim, da je še vedno tako. Zdi se mi, da je bilo Glasilo občanov še najbolj pestro in zanimivo takrat, ko je pri njem nekaj časa profesionalno delala prof. Mija Bernik, ki je bila dotlej lektorica. Tudi sam sem vseskozi delal na tem, da bil časopis prinašal čimveč zanimivosti in tudi polemičnih člankov, komentarjev ter informacij, ki bi ljudi resnično zanimale in da časopis ne bi že naslednji dan po izidu služil samo za zavijanje solate. Vendar pa so bila takšna nagnjenja takrat tudi zelo tvegana, saj se ni smelo napisati ravno vsega.

Ob tem jubileju in v teh časih, ko še vedno primanjkuje denarja in ko smo krepko zakoračili v drugačne gospodarsko politične odnose, ko so tehnična informacijska sredstva izredno razvita, je težko karkoli reči o lokalnem (občinskem) časopisu kot mesečniku in njegovi vlogi. Dejstvo je, da postanejo danes informacije v enem mesecu že zastarele in neuporabne, res pa je tudi, da informacije o dogajanjih v občini vendarle so - kakršnekoli pač - in da je lokalni časopis pravzaprav neke vrste občinska kronika, s katero se dogodki trajno ohranijo. Ob primerni skrbi za vsebino pa je navsezadnje tudi to dobro, pa čeprav bodo morda nekoč prišli časi, ko bo treba tudi občinski (lokalni) časopis kupiti, tako kot vse druge informacije. Razen, seveda v primeru ko bi se vsebinska zasnova spremenila in bi časopis postal neke vrste občinski uradni list.

Sedaj, ko časopis praznuje 20-letnico, pa je vendarle primeren čas, za malce slavja, saj tisti, ki so v teh letih pri časopisu delali, najbolj vedo, koliko je truda, da izide posamezna številka časopisa. In koliko jih je v teh letih izšlo! V mojih skoraj 10 letih urejanja Glasila občanov pa sem tudi marsikaj doživel. Bilo je lepo in včasih tudi malce manj lepo. Predvsem pa se rad spominjam nekaterih čudovitih ljudi, s katerimi sem delal v tem času in ki so se kar krepko razdajali, da je časopis vedno izhajal. Pri časopisu je tako, da ga človek, ki ga "dela", to delo sčasoma tako vzljubi, da se z njim kar nekako poistoveti, z njim živi, postane mu stalen spremljevalec. In ko potem ugotoviš, da je časopis bran, da se ljudje o tem pogovarjajo, da je vsebina zanimiva, občutiš notranje zadovoljstvo. Od tod nenehna želja po vedno aktualni vsebini.

Ob 20-letnici izhajanja časopisa je treba izreči posebno zahvalo vsem, ki so v teh letih delali pri njem: uredniškim odborom, časopisnim svetom, glavnim, odgovornim in tehničnim urednikom, lektorjem, tiskarjem, izdajateljem, distributerjem, piscem člankov in financerjem.

Zeleni

ZELENI SMO (PREDVSEM) ZELENI

Zadnje prijetije v Zelenih Slovenije so sprožile tudi nekatera vprašanja o bodočem organiziranju te ekološke stranke. Dejstvo je, da je šla stranka narazen in se oblikovala v dve novi zeleni stranki. Ena je ostala kot ostanek dosedanje stranke Zelenih Slovenije, druga pa je novonastala Zeleni Slovenije - ekološko socialna stranka, h kateri je pristopila tudi večina dosedanjih vodilnih ljudi Zelenih, vključno z vsemi poslanci Državnega zbora (dr. Plut, dr. Voljč, dr. Tancig, dr. Šešerko, Jamnikar, Flajšman itd.), v ostanku Zelenih pa je vodilno vlogo vseskozi izvajal g. Vane Gošnik.

Vzroki za tak razplet so bili predvsem v nevzdržnem stanju pri neenotnih političnih pogledih in kasneje tudi medsebojnih odnosih. Kljub poskusom, da bi zadeve konsolidirali, se dve struji nista mogli niti minimalno poenotiti. Zato je bil edini logični zaključek v razdelitvi Zelenih na dve stranki, ki pa obe ohranjata temeljno dejavnost - ekološko gibanje v najširšem pomenu. Takšni in podobni razpleti se pojavljajo tudi v drugih evropskih zelenih strankah in pravzaprav ne predstavljajo kakšne podrobnosti. V mnogih evropskih državah deluje po več zelenih strank z isto vsebinsko zasnovo. Nenezadnje tudi pri nas ni razcepljanje in združevanje strank nič posebnega.

Zeleni Litije se ob tem niso vznemirjali, in delujemo naprej tako, kot smo doslej. Naši cilji so predvsem delovanje na osnovi zelene miselnosti, to je skrb in boj za čisto in zdravo okolje, za ohranjanje naravnega okolja, naravne in kulturne dediščine, tipične slovenske pokrajine in arhitekture, za nenasilje, proti mučenju živali in še mnoge druge vrednote, ki pritičejo Zelenim in ki so

pravzaprav v interesu vseh tistih ljudi, ki o tem kolikaj razmišljajo, in jim ni vseeno, v kakšnem okolju žive.

Zeleni Litije smo torej predvsem ekološka (zelena) stranka in politične dejavnosti uvrščamo v svoje programe zgolj zato, da smo prisotni v centrih odločanja, torej v parlamentu in vladi, kar se je doslej pokazalo kot pravilno.

Seveda pa z ekološkimi problemi, ki so se nakopičili v preteklih desetletjih, ne bomo opravili kar čez noč, zato čaka Zelene (tudi) v naši občini še veliko dela.

Prav zaradi naše prednostno naravnane ekološke vsebine dobivamo čedalje več članov in simpatizerjev.

Zeleni Litije

STRANKE SPOROČAJO

REGISJSKI KVIZ MLADI IN KMEIJSTVO

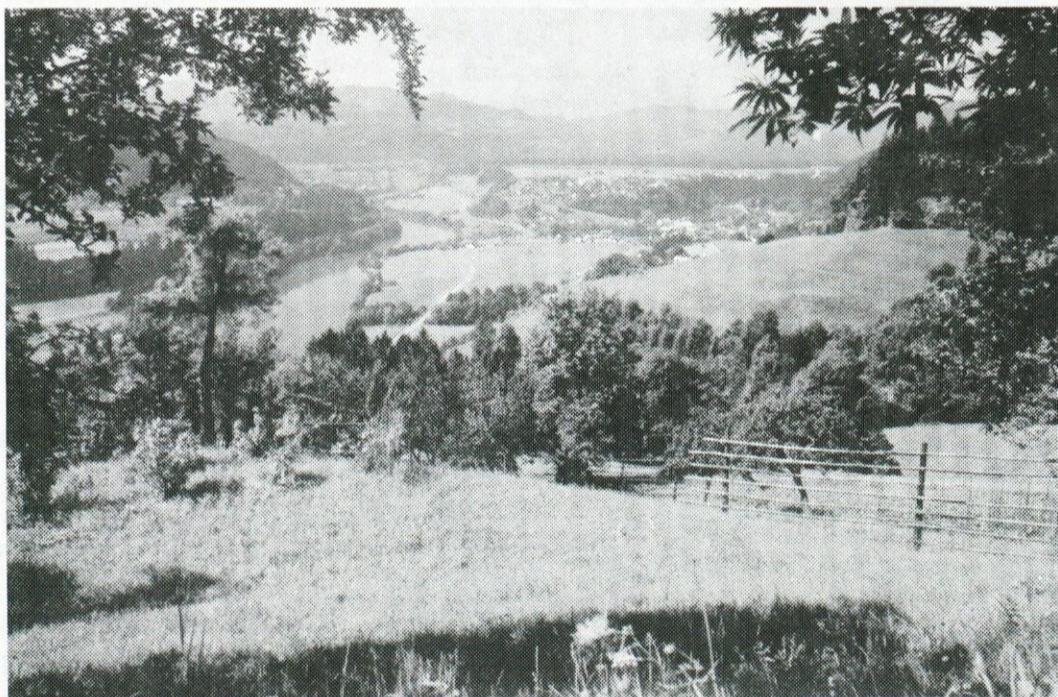
Podeželska mladina iz Medvod, Kmetijski zavod Ljubljana in šišenski odbor SLS so v petek, 26. marca 1993, pripravili v Kulturnem domu KS Pirniče regijski kviz Mladi in kmetijstvo. Sodelovalo je štirinajst ekip, med njimi tudi ekipa Litije, ki so jo letos zastopali mladinci Primskovega. Ekipa, ki so jo sestavljali Rajko Selan, Vesna Selan in Kristina Kepa, je 20. 3. 1993 zmagala na občinskem kvizu na Vačah in si priborila pravico nastopa na regijskem tekmovanju.

Mladi so tekmovali v znanju iz sadjarstva, higienskega pridobivanja mleka, pridelovanja vrtnin, celostnega razvoja podeželja in varstva poljščin. Tekmovalci so najprej opravili pisni del, kjer si je domača ekipa Ljubljana - Šiška pridobila veliko prednost pred ekipami Stične, Trbovelj in Litije.

Tudi po ustnem delu kviza, se vrstni red na prvih mestih ni spremenil. Zmagala je ekipa Ljubljana - Šiška, ki je osvojila 84 točk, pred ekipo Stične (67 točk), Trbovelj (66 točk), Litije (60 točk) in Lj. - Vič - Dobrava (57 točk). Ostalih devet ekip je zaostajalo za petouvrščeno ekipo že več kot devet točk.

Ekipa Litije je pokazala veliko znanja, saj vprašanja niso bila lahka in z osvojitvijo četrtega mesta je dosegla lep uspeh. Upajmo, da jim bo to spodbuda, da drugo leto posežejo še po višjih uvrstitvah, za kar so vsekakor sposobni.

Kmetijska svetovalna služba
Vojko Bizjak, dipl. ing. kmet.

KMETJE VZTRAJAMO PRI SVOJIH ZAHTEVAH

Slovenska kmečka zveza pri SLS Litija in Kmetijsko gozdarske zadruge, ki delujejo na območju občine Litija, nismo zadovoljni z ukrepi Vlade RS do reševanja problematike v kmetijstvu. Vlada hoče sprejeti kmeta in potrošnika s tem, da noče posegati v predelovalno verigo, s tem pa omogoča, da se prodajna cena kmetijskih pridelkov nenehno raste napram kozmetičnim popravkom odkupne cene.

Odločno protestiramo zoper tiho odobravanje Vlade, do nekontroliranega uvoza kmetijskih pridelkov, s tem pa uničevanje dovoljuje uničevanje domače proizvodnje, na drugi strani pa bogatenje raznih prekupčevalcev.

Ugotavljamo, da so protestne aktivnosti kmetov na območju Dol in Gabrovke prispevale k reševanju problematike pri nenadni ustavitvi odkupa mleka v dneh od 30. 3. 1993 do 2. 4. 1993 in se vsem kmetom, ki ste se žrtvovali v teh dneh iskreno zahvaljujemo. Vaša prizadevnost je obrodila sadove, saj je ponovno izpostavljen normalen odkup.

SKZ in Kmetijsko gozdarske zadruge, ki delujejo na območju občine Litija, bodo nadaljevali s protestnimi aktivnostmi vse dotlej dokler vlada RS ne bo realizirala sklepov državnega zbora.

Zato pozivamo, tudi vse potrošnike, da s skupnimi močmi pripomoremo, da bosta zadovoljen kmet in potrošnik.

Slovenska kmečka zveza pri SLS Litija

STRANKE POROČAJO

OBČNI ZBOR LITIJSKE PODRUŽNICE SLS

V polni dvorani Kulturnega doma Šmartno je v nedeljo, 28. 3. 1993, SLS v Litiji ocenila svoje preteklo delo ter sprejela program bodočega dela in svoje celotne aktivnosti za udeležanje programa SLS v naslednjem obdobju. Zboru sta prisostvovala tudi predsednika občinskih organizacij SKD - g. Martin Hostnik in SSS- g. Mantelj Zlatko. Oba sta zbor tudi pozdravila in spregovorila o tistih naveznih dejavnostih, ki so skupne vsem trem strankam v dobro vsem občanom zlasti v reševanju težavnega položaja v kmetijstvu in gospodarstvu.

Izredno prizadeto in odgovorno razpravo zborovalcev sta dopolnjevala predvsem pa odgovarjala na najbolj pereča vprašanja vodenja slovenske politike zlasti na gospodarskem, kmetijskem in socialnem področju poslanca SLS v državnem zboru ga. Meta Karner - Lukač in g. Janez Podobnik. Posebej je bila kritična ocena vladujoče koalicije v (LDS-SKD in ZL) v določanju in izvajanju kmetijske politike, kjer se v nasprotju z ravnanjem držav Evropske skupnosti sprošča nenadzorovani uvoz kmetijskih pridelkov, ki so subvencionirani v lastnih

državah, v nekaterih primerih pa izvozniki v Slovenijo dobivajo še izvozne stimulacije (npr. za meso v Avstriji) kar povzroča neenakopraven položaj na slovenskem trgu. Vse države imajo svojo zaščito kmetijske pridelave in podporo v različnih oblikah (subvencije, znižani davki, sanitarne in carinske zapore pri uvozu itd.). Slovenska vlada ravna povsem drugače - pogubno (anarholiberalistično). Ne le za kmetijstvo, temveč tudi za ostale veje gospodarstva. Upira se sprejetju že pripravljene strategije razvoja kmetijstva. Kmečka zveza v SLS je prisiljena, da z sredstvi protesta izsili dogovornost z vlado, kajti vladajoča koalicija z glasovalno večino v Državnem zboru onemogoča demokratično obravnavo teh in drugih za slovenske državljane pomembnih vprašanj.

Vse glasneje se mora postavljati vprašanje, zakaj tako ravnanje vlade? Ve se, kam to pelje - uničenje ekonomske moči slovenskega kmeta - propad slovenske vasi kot stalnega vira slovenstva. Sklep te razprave je konkreten - odstopi naj minister Kračun, Vlada Slovenije pa naj takoj ukrepa pri regulaciji uvoza kmetijskih pridelkov, zlasti mleka in mesa ter prepreči nepravilna bogatenja uvoznikov; ta-

ko kot ostale države naj vzpodbuja izvoz hrane. Preprečiti je treba dvigovanje cen kmetijskih pridelkov v prodajalski verigi - tako da ne bo potrošnik tisti, ki naj bi nosil celotno breme neurejenih razmerij. Povečevanje drobno prodajnih cen ni opravičljivo. Vlada lahko to doseže z minimalnim pokrivanjem stroškov predelave (vsaj do 80 %). Davki kmetij naj bodo v rasti skladni z rastjo cen kmetijskih pridelkov. Kmetijam, ki so na demografsko ogroženih območjih pa naj se priznajo posebne davčne olajšave.

Nič manj ni bil zbor kritičen, do vladinega odnosa pri pomoči slovenskemu gospodarstvu. Podjetja se peljejo v stečaj in delavci se odpuščajo. Skupaj ustvarjeno družbeno premoženje pa se podcenjeno prodaja. Nekontrirano (ne javno) se vrše sanacije bank na račun davkoplačevalcev. Javni dolg, ki ga bomo plačali vsi, se nenehno povečuje.

Zbor je zato v svojih sklepih sprejel zahtevo da vlada republike Slovenije pripravi in predloži v sprejem Državnemu zboru zakon o kazenski odgovornosti in o kaznih za vse, ki so se z raznimi nedovoljenimi (divjimi) privatizacijami okoristili in oškodovali državljane Slovenije in državo ter tudi za tiste, ki so omogočili vodstvenim strukturam, da so si neomejeno izplačevali plače, ki so presegle vse meje ali pa so s finančnimi transakcijami v tujini kopičili nevidentirana in nekontrolirana sredstva ter tako še slabšali položaj podjetij.

Omejujejo se plače in pokojnine, toda ne solidarno, kot bi bilo v splošni in skupni težavi pričakovati, zato je javnost plač in drugih prejemkov še kako utemeljena.

Zbor tudi podpira zahtevo SLS, da nižje pokojnine rastejo hitreje kot visoke ali pa da najvišje ostanejo zamrznjene, spodnje pa rastejo skladno s povečanimi življenjskimi stroški.

Tudi občinskim - litijskim težavam so člani zbora namenili precej mnenj, sugestij, predlogov in zahtev. Splošno grajo je doživel dosedanj postopek določanja lokacije za deponijo komunalnih odpadkov. Potrošena občinska in druga javna sredstva

nimajo opravičila. Poslanci v obč. skupščini pa morajo sprožiti postopek ugotavljanja odgovornosti člana IS, zadolženega za ekologijo.

Vodstvo podružnice SLS Litija bo IS oziroma Skupščini občine Litija ponudilo predlog, kako naj se na demokratičen (ob sodelovanju prizadetih), racionalen in učinkovit način izvede postopek določanja kraja za deponijo. Vso podporo so dobila dela na modernizaciji cest, vodovodnega, telefonskega in električnega omrežja. Poslanci SLS naj zahtevajo poročilo o izvedbi vsakega projekta posebej - zlasti morajo biti vidni deleži občanov občine in države ter o njem dajo oceno.

Janez Lukač

KONFERENCA MLADIH KRŠČANSKIH DEMOKRATOV

V soboto, 3. aprila 1993, je bila v Slovenskih Konjicah letna konferenca MKD. Na konferenci sta bila navzoča tudi predsednik Slovenskih krščanskih demokratov Lojze Peterle in glavni tajnik SKD Edvard Stanič. V pozdravnem govoru je predsednik SKD poudaril, da se bo ključni preobrat v slovenski politiki zgodil šele z generacijo, ki prihaja iz vrst podmladka. Ta generacija je neobremenjena in ima nove cilje. Politično bi se morali povezati s srednje - evropsko mladino, zavedati pa se moramo, da gremo lahko v Evropo le z lastno identiteto.

Udeleženci konference smo izvolili tudi nove člane vodstva in sprejeli več resolucij, ki predstavljajo cilje in programsko osnovo dela Mladih krščanskih demokratov kot najmočnejše mladinske organizacije.

OO MKD LITIJA

Litijsko podružnico SLS bo tudi vnaprej vodil predsednik Franci Rokavec.

VODSTVO SLS V LITIJU

Zbor je s tajnimi volitvami odločil, da bo podružnici še naprej predsedoval Franci Rokavec ob podpredsednikih Branku Javoršku, Kristini Potočnik in Stanetu Černetu.

Za člane upravnega odbora so bili izvoljeni:

Resnik Drago za Gabrovko,
Božo Kolar za Konjščico,
Franci Nograšek za Polšnik,
Pevac Andrej za Primskovo - Sobračce,
Ceglar Vojko za Šmartno,
Černe Franc za Štango - Št. Poljane,
Kokalj Franc za Litijo,
Kristan Lado za Vače in
Svetlič Metod za Jevnico - Kresnice.

Izvoljeni so bili predsedniki zvez SLS, ki po svojem položaju postanejo člani vodstva podružnice:

Zajc Marija - predseduje kmečki zvezi,
Stane Černe - delavski zvezi,
Kristina Potočnik - ženski zvezi,
Janez Lukač - upokojski zvezi,
Milan Palatinus - gospodarski zvezi in
Tone Jesenšek - mladinski zvezi.

Ekološko gibanje oz. gibanje za ohranitev slovenske krajine bo še naprej vodil Pavel Smolej.

KULTURNO-UMETNIŠKO DRUŠTVO LITIJA V USTANAVLJANJU

VABI K SODELOVANJU

vse, ki bi radi izrazili svoje ideje in kreativnost na področju kulturnega dogajanja. Ker je naše področje delovanja zelo široko osnovano (od ustanovitve gledališke skupine do organiziranja raznih likovnih in literarnih delavnic...), nam bodo dobrodošli kakršnikoli prispevki in ideje, katerih namen je sproščanje duha in popestritev kulturnega dogajanja v Litiji.

Vse, ki bi vas tovrstna dejavnost zanimala in bi se radi včlanili v omenjeno društvo, vabimo, da v dopoldanskih urah pokličete po tel. 881-589 (Dunja), kjer boste dobili podrobnejše informacije.

VLJUDNO VABLJENI!

ŽIVLJENJE V PODOBAH

SLIKA I.
IZBOR RAVNATELJA

Zasedanje litijske občinske skupščine. Poslanci potrjujejo ravnatelja osnovne šole Litija. Voditi ustanovo, ki vzgaja in izobražuje mladi rod, ni mačji kašelj, zato naj dela in naloge opravlja človek, ki je pedagoški strokovnjak, moralno čuteči človek in dober organizator. Naša družba ceni delo učiteljev in vzgojiteljev, zato mora biti na to delovno mesto izbran "pravi človek". Predlagani kandidat ni bil primeren.

SLIKA II.
SPREJEM PRORAČUNA

Sprejema se proračun občine. Poslanci ugotavljajo, da je denarja malo, življenje postaja težko in "lahko" vrečo cvenka bo treba pravično razdeliti. Najprej bo denar zagotovljen za obstoj dejavnosti, ki so zakonsko opredeljene in so življenjskega pomena. Vrtec je ustanova, ki vzgaja najmlajše, vendar mlade družine niso sposobne kriti stroškov obratovanja, zato naj bi večji delež stroškov pokrivala družba.

Poseben problem so starši z najnižjimi osebnimi dohodki, ki imajo zakonsko pravico, da jim družba v stiski pomaga. Za leto 1993 v litijskem proračunu za te namene ni bilo namenjenega NIČ. Sicer pa kaj bi se jezili, obljubili so nam, če bo res tako hudo, da nam bodo poslali "KONVOJ" humanitarne pomoči, sedaj pa je potrebno denar nameniti za bolj pomembne stvari, pa četudi niso zakonsko opredeljene.

SLIKA III.
RAZMIŠLJANJE

Ko sem odhajal proti domu sem se spomnil tiste čudovite zgodbe "ZGODBE O USPEHU", ki so nam jo pripovedovali v poznojesenskih večerih. Ali ni ta zgodba danes precej drugačna, pa čeprav smo morali to pripovedovanje drago plačati in otroci, ki so naše največje bogastvo, naj bi bili sedaj, ko ni denarja, malo manj bogati. Sicer pa je sreča, da so to zgodbo pripovedovali "trpežnim" Slovincem, če bi jo otrokom, bi bilo težje, otroci ne lažejo, hočejo resnico.

SLIKA IV.
ŽIVLJENJE TEČE DALJE

Pripovedujejo nam, da ne moremo imeti francoske kulture, švedske socialne, ameriške šole in japonskega gospodarstva. Hvala za vse to, OHRA-NIMO tisto, kar smo že imeli, to je slovensko kulturo, šolo, socialo in tudi gospodarstvo. Ne uničujmo našega duhovnega bogastva, tega nam naši znanjci ne bodo oprostili. V Litiji je kulturno mrtvilo, sedaj je na vrsti otroško varstvo, vendar verjemite, da sem preveč ponosen na delo ljudi, ki so ustvarjali in ustvarjajo na našem področju, da bi izničili rezultate vloženega dela in odrekanja, saj smo dosegli nivo kvalitete, s katero se lahko ponašamo v Evropi.

Sicer pa čas teče dalje in potrebna bo nova zgodba ...

Franci Končar

300 LET PO VALVASORJU

VALVASOR IN LJUBLJANA

PIŠE: IVAN GODEC

Valvasor je toliko napisal o Ljubljani, da tu ni mogoče vsega predstaviti. Naj zapišem tisto, kar je po mojem mnenju najpomembnejše:

LJUBLJANA NEKOČ

"Ljubljana, glavno mesto Kranjske, ki je bila nekoč pri starih znana pod imenom Emone, mesta v Zgornji Panoniji, leži v ravnini, vendar pa ima na eni strani gorovje v soseščini. Nemci ji pravijo Laybach zaradi reke Laybach, ki teče skoznje, Italijani Lubiana, Slovani in Kranjci Ljubljana, Latinci Labacum. Zdaj je zgrajena v obliki polmesečca ali polkroga, ki objema hrib za gradom. Reže pa ali loči ta polmesečec v obe smeri plovna reka Ljubljanica, ki ima dva mosta in ji tretjega nadomeščajo ladje, vedno pripravljene na prevoz. Leži sredi dežele 46 stopinj, 17 minut širine in 35 stopinj, 26 minut dolžine. Tu se ločijo štirje deli dežele: Gorenjska, Dolenjska, Srednja Kranjska in Notranjska."

OBRAMBA MESTA

"... Leta 1416 je Ljubljana zrasla v znatno mesto, ki so jo obdala s precej močnim obzidjem. Na ukaz cesarja Friderika so jo 1475 leta še bolj utrdili, tako da je lahko kljubovala vpadu grabežljivega Turka; celo turški ujetniki so morali pomagati. Naposled so 1520 leta začeli utrjevati mesto z zidovi in stolpi, nasipi, braniki in jarki; njegovo kraljevsko veličanstvo na Ogrskem in Češkem Ferdinandus, poznejši slavni rimski cesar, je prispeval veliko denarja, a slavni deželni stanovi kranjski poleg deželne tlake še 4500 GLD."

MARIJIN STEBER

"... Stopimo do jezuitske cerkve! Precej pred njo in kolegijem naletimo na kip ali podobo naše ljube Gospe. To umetnino so dali napraviti slavni deželni stanovi na lastne stroške. Z delom so začeli v mesecu marcu 1680, ko so skopali temelje. Vse je izdelano iz lepega, na različne načine zglajenega marmora. Steber sestoji iz pisanega redkega marmora v enem kosu, glavič ali napustek pa kaže gemeški beli marmor. Podstavek in steber je napravljen po mojem načrtu. Na spodnjih štirih podstavkih vidiš naslednje štiri podobe iz trdega sivega ali belega kamna: sv. Jožefa, sv. Leopolda, sv. Ignacija in, sv. Frančiška Ksaverja. Zgoraj na stebri pa se blešči iz enega kosa vlita podoba Matere božje, dal sem jo po svoji iznajdbi oblikovati, upodobiti in odliti ter sem stalno zraven bil in sicer sem uporabljal za obliko-

vanje umetnika VOLka Weisskirckmerja, kiparja v Solnogradu, za vlivanje pa ljubljanskega zvonarja, pred kratkim umrlega Krištofa Schlaga. Tako je bila podoba hkrati s kroglo vlita tu v Ljubljani v livarni pred Karlovškimi vrati leta 1681 dne 16. decembra ponoči med 11 in 12 uro srečno in brez napake v enem samem, osem čevljev visokem kosu, a postavil jo je v naslednjem 1682 letu 27. marca, ki je takrat padel na veliki petek, od slavnih deželnih stanov najeti zidarski mojster Marcello Genovese."

LJUBLJANSKI GRAD

... je zelo stara stavba, ki pa ni znano, kdaj so jo zgradili. Verjetno, da so grad sezidali vojvode koroški, če ne ti, pa gotovo mejni grofje kranjski, ki so kot istrski mejni grofje v enajstem in dvanaj-

stem stoletju prav daleč postavili svoje vladarske cilje. Zdi se, da je polagoma zrastle do današnje velikosti in da je pred dvesto leti, ko je bilo mesto tesnejše in se je pred zgornjim mostom nehalo, bil mnogo manjši. To potrjuje zid, ki gre po vsem griču do omenjenega mostu, a nima sedaj nobenega pomena več. Grad je proti vzhodu precej utrjen in ima močne branike, katerih največji je bil sezidan 1543 leta. Leta 1579 in 1580 so napravili nasip, ki je spadal med dolžnosti Vajkarda barona Turjaškega, takratnega deželnega glavarja na Kranjskem. Stroške je plačala tukajšnja vicedomska hiša.

Na gradu je tudi visok stolp; viden je sredi mesta in se imenuje stolp piskačev. Tu je lep rog, prav znamenit zaradi svojega umetne-

ga glasu. Zvečer, ko se dan in noč poslavljata, včasih tudi zjutraj, doni ta rog kake četrt ure in se sliši precej daleč iz mesta. Prav tako se oglasi, če je pri ljubljanskih gospodih kakšna slavnost in če na dom spremljajo novo izvoljenega župana, mestnega sodnika, mestnega blagajnika in špitalskega mojstra.

Stolp ima na vrhu hodnik, s katerega se ob enajstih dopoldne poleti skoraj vsak dan, večkrat pa tudi pozimi, oglasijo mestni stolpni čuvaji v svoji zeleni mestni opravi s tremi pozavnami in trobento ali kornetom. Plačuje jih mesto kot dobre godbenike. Na tem stolpu zvoni vse dni v letu zjutraj ob sedmi uri, baje v spomin, ker je turški pesjan po obleganju mesta prav ob tem času sramotno odšel. Z velikim zvonom

zvonijo v tem stolpu ob dveh velikih žegnanjih ali semnjih, prvega maja in na sv. Elizabete dan, od dvanajstih opoldne do ene in potem na koncu vsakega semnja, ki traja štirinajst dni. - Ta stolp ima tudi uro, ki vsako uro na veliki zvon bije; čuvaj pri njej je dolžan, brž ko ta naprava uro naznani, da še enkrat na manjšem zvonu na roko uro odbije. To se godi predvsem zato, da se čuvaja spodobna pazljivost občuti tako podnevi kot ponoči, zakaj njegova posebna dolžnost je paziti na ogenj. Ob taki nesreči tolče kar naprej po malem zvoncu in izobesi v tisto smer mesta, kjer je izbruhnil ogenj, podnevi rdečo zastavo, ponoči pa svetilko, da bi se brž razglasilo, kje in na kateri strani gori. To sredstvo uporabljajo v vojnem času tudi glede na sovražnika ...

LJUBLJANICA

... Čeprav reka sama na sebi ni velika, ker nima padca in jo zgradbe v mestu Ljubljani tako rekoč zapirajo, zajezujejo in jo skoraj kakor jez ovirajo, je vendar do Vrhniko tako globoka, da se da voziti po njej gor in dol z velikimi ladjami, ki nosijo po tri sto centov blaga, zakaj tu v Ljubljani ni reka niti za minuto stopinje nižja ko na Vrhniko, čeprav sta ta dva kraja štiri milje narazen; to lahko potrdim z lastno skušnjo in merjenjem. Reka torej leži tako rekoč vodoravno. Omembe je še vredno, da sega plovnost reke le do izvira na Vrhniko, ne pa pod Ljubljano, ker preprečujejo to mlino, jezovi otoki in vodne globine.

Močvirje, ki se razteza štiri milje v dolžino in tri v širino, bi se najlažje dalo izsušiti z umetnimi jarki kakor na Holandskem; tako bi se moglo spremeniti v najlepšo zemljo, tudi blizu mesta, kjer je voda zajezena. Čeprav bi tu voda morala nekoliko pasti, bi to prav malo znašalo, zakaj ves močvirnati svet leži skoraj vodoravno in bi torej reka tako in tako ostala plovna. Če namreč voda tako naraste, da se v Ljubljani za seženj nad naravno višino dvigne, stoji tri ali štiri milje naokoli kakor jezero. Tako bi se dal napraviti tu lep ribnik, ki bi obsegal tri milje. Sicer pa je nekoč že Wolfgangus Markovič, bivši deželni pisar na Kranjskem, izrazil svoje mnenje, kako bi se z umetnim kanalom skozi gorovje utegnilo izsušiti močvirje; svoj predlog je zajel v petnajst poglavij in ga spravil na papir ...

VALVASORJEVA ROJSTNA HIŠA V LJUBLJANI

Tisti, ki bi rad vedel, kje se je

VALVASOR rodil, bo moral natančno proučiti vse vrste pisnih in drugih virov o tem. Večina strokovnjakov se do sedaj nagiba k zaključku, da je bil najverjetneje rojen v hiši na Starem trgu št. 4 v Ljubljani, kjer so Valvasorjevi takrat stanovali. Na tej hiši so maja 1929 vgradili okroglo spominsko ploščo iz belega marmorja.

Na plošči je napis:

TU
JE BIL ROJEN
JANEZ
VAJKARD
VALVASOR
28. V.
1641

Plošča je delo Cirila Tavčarja. Na obrobju je napis:

POSTAVILO MUZEJSKO
DRUŠTVO ZA
SLOVENIJO

Sedaj so v pritličju hiše poslovni prostori uslužnostne in trgovskih dejavnosti. V nadstropjih so stanovanja.

Pravokotno na Stari trg je ob hiši ulica Vodna pot. Razen plošče na fasadi tu nič ne spominja na Janeza Vajkarda Valvasorja.

MARIJIN STEBER

V letu 1993 steber stoji v cerkvi sv. Jakoba. V tristo letih je doživel nekaj selitev. Zaradi dotrajanosti kamnitih delov so spomenik ponovno postavili 3. julija 1939. Zamisel je dal arhitekt Jože Plečnik. Uporabili so podpeški apnenec. Ob ponovni postavitvi je bil spomenik namenjen spominu, s katerim so se kranjski deželni stanovi zaobljubili v zahvalo za zmago nad Turki leta 1664. Spomenik kljubuje času.

Na stebri je napis:

"Tretjič postavila mestna občina ljubljanska leta 1938"

Spodaj pa:

"Kamnosek Alojzij Vodnik"

Na cerkvi je napis:

"Marijin steber"

Plastika iz 17. st. Preureditev trga 1927, postavitev stebra 1939. Arhitekt ureditve J. Plečnik (sledil besedilo v angleščini)

Na cerkvi sv. Jakoba pa je napis: "Poznogotski prezbiterij", ladja z začetka 17. st. Veliki oltar F. Robba 1728 - 1732. Kapela sv. Frančiška Ksaverija 1669. V notranjščini baročni kipi iz 1. pol. 18. st. (Ang. Pozzo, J. Contieri, F. Robba, F. Rottmayer)

Oba napisa sta sestavni del turističnega vodnika po Ljubljani.

Spomenik Janezu Vajkardu Valvasorju v Ljubljani. Spomenik stoji v parku ob Narodnem muzeju na uglednem mestu v središču Ljubljane. Postavili so ga leta 1903. Spomenik je delo Alojza Gangla. S svojo pokončno držo spominja na svoje vojaške dni; hkrati pa z dobrohotno držo roke na Valvasorjevo nagnjenje k dajanju in ustvarjanju v kulturne in druge namene.

VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE

PREDSTAVLJAMO VAM REJNICO MATILDO KIŠEK

Matilda Kišek iz Vodice pri Gabrovki že od leta 1972 opravlja delo rejnice. Do sedaj je bilo pri njej v rejništvu deset otrok - rejencev, zato smo jo tudi izbrali in prosili za pogovor o njeni odločitvi, da postane rejnica in o njenih rejniških izkušnjah.

Pripovedovala je:

Glavni razlog, da se je odločila postati rejnica in skrbeti za otroke, ki ne morejo živeti pri svojih starših, je njena osebna izkušnja iz otroštva. Sama še dve leti ni bila stara, ko so jo starši dali k stricu in teti, ki nista imela otrok, pri njih pa jih je bilo deset. Do svojega 12. leta ni vedela, da ne živi pri svojih starših in ko je zvedela, je to težko prebolela. Bila je zelo razdvojena. Zato je

bila pri svojih rejnicah zelo pozorna na to, da so vedeli za svoje starše, da so imeli stike z njimi, njo pa so lahko klicali "teta", čeprav bi jo kdo rajši "mama". Da postane rejnica, se je odločila iz nekakšnega domotožja in ker je imela otroke posebno rada. Druga okoliščina je bila ta, da je skupaj s 16 - letno hčerko ostala sama na večji kmetiji in ji je tudi hčerka predlagala, da sprejmejo kakega otroka v družino.

Projektno delo v OŠ Gabrovka,

PUSTOVANJE, KULTURNI DAN

V okviru kulturnih dni, ki smo jih načrtovali na začetku letošnjega šolskega leta, smo se odločili, da bomo pustovanje izvedli v obliki projektnega dela.

Delo je potekalo štirinajst dni, in sicer v devetih skupinah. Vključeni smo bili vsi učenci in vsi učitelji. Naloge pa smo si razdelili takole:

1. razred: Pust predstavlja slovo od zime. Učenci izdelajo preprosto masko.
2. razred: Pust prinaša mnogo ropota. Zimo je treba prepoditi. Učenci izdelajo instrumente - ropotulje.
3. razred: Pust ohranja mnogo vraž. Učenci o njih poizvedo, jih zapišejo.
4. razred: Učenci raziskujejo izdelovanje mask v preteklosti.
5. razred: Pust - masten okrog ust. Učenci zbirajo recepte.
6. razred: Razvoj maskiranja oz. pustovanja skozi zgodovino.
7. razred: Tipične maske slovenskih pokrajin.
8. razred: Svatovski sprevod - del pustnega sprevoda.
9. skupina: Učenci - kuharji pripravljajo pustne dobrote.

Učenci so se o svoji temi pogovarjali z razredniki in ostalimi učitelji, informacije so iskali v literaturi, zbirali so jih tudi na podlagi razgovorov z ljudmi na terenu. Vsa spoznanja smo strnili v pustni torek, 23. februarja, ki je bil na šoli organiziran kot kulturni dan in je predstavljal zaključek projektnega dela. Potekal pa je takole: prvo uro so v matičnih učilnicah posameznih razredov nastajali plakati o temi, ki so jo raziskovali učenci posameznih razredov, druga ura je bila namenjena maskiranju, tretja poročanju v dvorani, poleg tega pa je bila ta ura tudi ura predstavitve mask. Vsi učenci in tudi večina učiteljev se je namreč namaskirala. Četrto šolsko uro je šolski pustni sprevod krenil po Gabrovki. Povsod so nas, maskare, gostoljubno sprejeli, nas obdarili, še zlasti v Presadu, kjer smo vsi dobili sok. Obdarovanje maskar je namreč v skladu z običajem, če hočemo, da bo "repa debela". Po vrnitvi v šolo je bil še pustni ples v telovadnici. Najboljše maske nismo izbirali, saj smo se potrudili prav vsi, zato smo, sicer skromno, nagradili prav vse.

Učitelji smo bili z delom, ki je bilo naporno, zadovoljni, saj smo uspeli zanimirati prav vse učence, kar je bil seveda tudi naš namen. Upamo, da smo z načinom, kakršnega smo izbrali, uspeli vsaj malce oživiti tradicijo in preprečiti izumiranje običaja.

In kaj so rekli ljudje, ki so z navdušenjem opazovali naš pustni sprevod? "Ja, toliko maskar pa v Gabrovki skoraj ne pomnimo!"

Anica Resnik

Tako sta k hiši prišla najprej dva fanta. Vedno so bili pri hiši po dva ali trije rejenci naenkrat, pri hiši so bili povprečno 10 - 12 let, potem so se osamosvojili. Z vsemi ima še sedaj stike, vsi se vračajo.

Danes so pri hiši trije otroci: dve deklici v rejništvu in njena vnukinja.

Otroke je vzgajala z lepo besedo, v vseh letih ni imela posebnih vzgojnih težav. Pravi, da je rejence vzgajala še bolj v rokavicah kot svojo hčerko, "ker je vsak tak otrok še bolj občutljiv kot domač". Vzgojala jih je k poštenosti in odkritosti, ter redu. Z otroki se je veliko pogovarjala tudi o tem, kaj pomeni rejništvo. Vedeli so, da vsako rejništvo uredi in spremlja socialna služba, ki rejniški družini za otroka tudi pošilja rejnico. Če je bilo možno, je otrokom omogočala stike z njihovimi starši, ki so otroke tudi obiskovali.

Vsa leta je bila zdrava. Leta 1990 pa je nenadoma doživela hudo poškodbo - počila ji je aorta. Prestala je 12-urno operacijo. Danes, po treh letih, še vedno velja za zdravniški fenomen, ker je preživela takšno operacijo. To občuti kot novo rojstvo. Po operaciji so jo v bolnici obiskali vsi rejenci. To je bil zanjo zelo ganljiv občutek, da so se je spomnili. Tudi domov še vedno prihajajo. Veliko ji je vedno pomenil občutek, da jo imajo otroci radi in da je med njimi ljubezen.

Nikoli ji ni bilo žal, da se je ukvarjala z rejništvom, čeprav to delo ni vedno lahko. Še danes delo rejnice opravlja z dobro voljo, čeprav zaradi boleznih težje. Pri delu pa ji veliko pomaga hčerka Slavi.

Na koncu pogovora sem gospo Matildo vprašala, kaj bi "položila na srce" tistim, ki se sedaj odločajo, da postanejo rejniki. Rekla je: KDOR NI MA LJUBEZNI, NAJ SE TEGA NE LOTI!"

CENTER ZA SOCIALNO DELO LITIJA

Metoda Crmkovič, dipl. psih.

POZDRAV
POMLADI

POZDRAV POMLADI je bil naslov prireditvi, ki so jo pripravili učenci OŠ Primskovo, pomagal pa so jim nekateri šolarji iz Šmartna in Sobrač.

V enournem programu, ki ga je vodila učiteljica Marinka Vidgaj, so nastopajoči s pesmijo, igrami in skeči hoteli priklicati v naše kraje pomlad in razveseliti krajane. Tudi glas harmonike ni manjkal; zanj je poskrbel g. Kotar z Dol, ki je za konec zaigral nekaj slovenskih narodnih.

Da je prireditev uspela, so pričali zadovoljni obrazi poslušalcev, ki so se res v velikem številu odzvali vabilu, pa tudi pomlad je že prišla med nas.

Miha Ovnik

KAZEN

Otrokova dejanja so večkrat prenegljena in brez izkušenj. Pojavijo se težave. Navadno se otrok iz tega nekaj nauči in drugič bolj premisli. Temu pravimo NARAVNA KAZEN. Njene posledice nosi otrok.

Seveda pa nevsledne posledice nepremišljenih dejanj večkrat kaznujejo starše kot pa otroka samega. Zato moramo starši prebuditi v otroku željo, da se vede tako, kot ustreza njemu in tistim, ki z njim živimo. Zato potrebuje otroci navodila, vodila in zahteve. Njihova doza pa mora biti prava. Če jih je preveč, je otrok navožen, ker si jih ne zapomni. Zato naj bo navodil nekaj, le-ta pa jasna in konkretna. Pri otrocih, ki imajo večje težave, uporabimo v enem tednu le eno vodilo, npr. da se preobleče, ko pride domov. Drugo pa skušamo spregledati in prihraniti za čas, ko bo prvo vodilo izopolnil.

Če kaznujemo prehitro, ne bomo prebudili v otroku razmišljanja o svoji napaki, ampak bo-

mo razvili njegovo kljubovalnost. Pustimo mu, da pove, zakaj je nekaj naredil in nato ga kaznujemo. Kazen pa ne sme biti takšna, da bi otrok neko svojo pravico izgubil za vedno. Dati mu moramo možnost, da si ponovno pridobi naše zaupanje.

Zanimive so tudi DUŠEVNE KAZNI, ko otrok že s pogledom ugotovi, kako nas je prizadel. Ko začutimo, da čuti našo žalost, mu jo seveda razložimo. Ne govorimo mu z besedami, ki ga označujejo za celo življenje, npr.: "... s tabo imam same probleme...", "... nemo-goč otrok si...", ampak: "Tole si naredil pa zelo narobe!"

Najbolj pomembno pa je, da ga spet kmalu sprejmemo v svoj objem. S tem mu damo vedeti, da ga imamo radi in da mu kljub napaki zaupamo. S tem spodbudimo vse dobro v njem.

Spec. ped. M. Mlakar - Agrež

ŽIVLJENJE V VRTCU »NAJDIHOJCA«

Danes bi vam rada napisala nekaj o življenju v vrtcu. O tistih lepih prijetnih trenutkih in o tistih, ki nas žalostijo, razjezijo in sploh niso samo "vrtčevski", ampak so takšni, da naj bi se jih resno zavedli vsi občani, še zlasti pa tisti, ki živijo na desni strani reke Save.

Začela bom z veselimi, prijetnimi trenutki, ki jih je v vrtcu nešteto. Eden izmed njih je prav gotovo POMLADNO SREČANJE S STARŠI, OTROKI IN TOVARIŠICAMI.

Dolgo smo se pripravljali na ta dan, tako da so ga otroci in tovarišice notranje začutili. S prijaznimi povabilami smo obvestili starše, da naj petkovo popoldne, 26. marca, preživijo v vrtcu s svojimi otroki in njihovimi tovarišicami. Odziv je bil tolikšen, da smo bili vsi skupaj presrečni, obenem pa smo začutili, da starši spoštujejo delo v vrtcu in zaupajo usmeritvam vzgojnega dela v njem.

Po začetnem kulturnem programu v vsaki igralnici posebej, ki je bil raznolik, pester in izviran, so se starši s svojimi otroki zaposlili v pripravljenih vzgojnih kotičkih, v katerih so ustvarjali z različnimi materiali in se ob spodbudni domišljiji otrok sprostiti ter v vseh dejavnostih tudi uživali. Pletli so košarice, izdelovali ikebane, dojenčke iz cunj, slike iz blaga, mizarili, oblikovali živali iz bombaža, torbice iz velurja, rožice iz volne, vazice in še veliko izvirnih izdelkov je bilo opaziti, ko so starši in otroci zadovoljni zapuščali vrtec.

Veliko priprav je bilo potrebnih za aktivno udeleževanje tolikšnega števila ljudi, za kar so zasluzne tovarišice iz vrta, starši, pa tudi zunanji sodelavci, ki so nam pomagali zbrati različne materiale in bili kot demonstratorji določenih dejavnosti. Ob tej priliki bi se jim rada zahvalila v imenu celega kolektiva.

In kaj naj rečem na koncu? Starši, tudi v prihodnje ostanite naši zvesti in dobri prijatelji. Prepričani smo, da vi in vaši otroci čutite, da je delo v vrtcu kvalitetno in kvantitetno, kajti tisti, ki ga ne obiskujejo, tega ne čutijo in prav zato mu zlahka režejo vedno "tanjši kos kruha".

In kaj ob tem razmišljajo otroci? Želijo si le prijaznih, veselih tovarišic in veliko pestrih iger, dejavnosti in sploh nenehno nekaj novega. Zaradi tega skušamo uvajati v vzgojno delo različne NOVITETE. Ena izmed njih je prav gotovo gibanje, da ne rečem prava telovadba. Dolgo smo prosili, da bi bil prostor v novi športni dvorani namenjen tudi za telovadbo najmlajšim. Končno nam je uspelo. Vsako sredo od 9. do 10. ure je del velike telovadnice namenjen tudi predšolskim otrokom iz vseh vrtcev v Litiji. SREČA! Začeli smo

z vrtcem "Najdihojca" za skupino malih šolarjev in starejših sredinčkov. Otroci so se, primerno oblečeni in obuti, odpravili v pravo telovadnico. Od začetnega ogrevanja smo prešli na sistematično razgibanje ob različnem orodju. Ob skrbnem vodenju vzgojiteljic in varuhinj so se otroci dobro razgibali. A kaj, ko je ena ura tako hitro minila in kako dolgo bomo čakali, da bomo spet na vrsti. A kljub vsemu je veselje bilo in ostaja.

Tisti pa, ki bi lahko, skušajte razmisliti še o kakšnem terminu za telovadbo najmlajših. Obljubljamo vam, da bomo dvorano čuvali in skrbno pospravili vse, kar bomo uporabili.

Teden, ki je bil namenjen obisku telovadnice, je bil nasploh zanimiv. Svet pisanih, pomladnih barv smo popestrili tudi z RAZSTAVO PISANIC, ki smo jih tokrat izdelali na zelo različne načine. Tovarišice smo se dogovorile, da bomo za pisanice naredile naravna barvila iz različnih rastlin, o katerih ob takšnih priložnostih razmišljala premalo ljudi. Tako smo pisanice obarvali z barvami suhih borovnic, peteršilja, korenja, čebulnega lista, hibiskus čaja, pa tudi z voskom. A pisanice je bilo potrebno tudi primerno shraniti. Izdelali smo različne podstavke, ovitke, košarice, vlake, zajčke..., vse mo-goče ideje so zrasle v glavah otrok in tovarišic. Res zanimiv in pisan dogodek, ki je ustvaril pravo predpraznično vzdušje. Upam, da so starši in otroci marsikakšno idejo uporabili tudi v domačem okolju, kajti vedno se učimo drug od drugega in tako začutimo, da več glav več ve.

In kaj vedo tisti, ki obiskujejo vrtec oziroma njegovo dvorišče v popoldanskem in večernem času? O tem, da imamo radi čisto in zdravo okolje za igro, prav gotovo NIČ. Kdo bi sicer razumel, da lahko sredi urbanege naselja, sredi življenja, to se pravi med ljudmi, delajo mladi nadebudneži tolikšno razdejavanje.

Ali res nihče ne sliši, kako se lomijo deli ograje, razbijajo steklenice, ali se ne vidi dim, ki ga širi ognjišče za vrtcem? Nemogoče! Razumem, da so mladi pogumni, močni in se radi ponašajo s samim seboj. Toda to naj ne bi bilo povezano z uničevanjem tistega, ki je last nas vseh, vsaj trenutno je še tako!

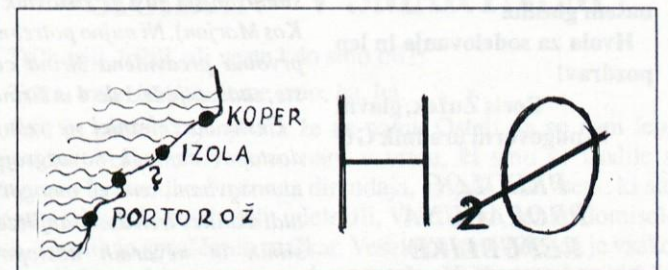
PRIZADETI SMO! Prizadeti vsi, ki nenehno čistimo to svinjartjo in razdejavanje, vsi, ki želimo v najmlajših vzgojiti odnos do okolja. Pa vendar to ni le naša naloga, to je tudi in predvsem naloga staršev in občanov, ki bi morali z lastnimi dejanji in pravo besedo na pravem mestu doseči, da bi tudi mladi v najobčutljivejših letih doumeli pomen takega ravnanja.

Med otroci in starši smo v vrtcu izvedli anketo o tem, kaj bi lahko storili, da bi takšna dejanja preprečili. Predlogi so bili izvirni in zanimivi. Odločili smo se, da jih bomo v prihodnje uporabili in zavzeli ustrezne ukrepe za takšna barbarska dejanja.

Do takrat pa ne pozabite: z lastnim vzorom lahko marsikaj storimo za lepši in zdrav jutrišnji dan, a ne zamudite pravega trenutka, kajti... življenje in vzgoja otroka se začneja že v materinem telesu.

Olga Sinreich

NAGRADNI REBUS

Levo voda, desno voda, mesto leži ob vodi in tudi rešitev je življensko vezana na vodo.

Rešitve rebusa pošljite v zaprti ovojnici do 5. maja 1993 na naslov uredništva Glasila občanov ali jih oddajte osebno v avli Skupščine občine Litija. Izrezane morajo biti iz časopisa, na kuverto pa napišite "NAGRADNI REBUS".

Za pravilne rešitve bomo po žrebanju podelili dve nagradi:

1. Ribja večerja za dve osebi (Gostišče Tinček, Spodnji Log)
2. Enodnevna ribolovna karta (Ribiška družina Litija)

PISMA BRALCEV

**Spoštovani urednik
Glasila občanov!**

Bralac K. iz Ribč nam je napisal pismo, v katerem nas sprašuje, zakaj smo spremenili glavo Glasila občanov in kaj pomeni 20 let. Zakaj smo odstranili dolgoletni grb mesta Litiija - 24. 12. 1941 - in razpisali natečaj za nov grb. Predlaga, da bi lahko o tem delikatnem vprašanju kaj več napisali in pojasnili, komu je bil omenjeni grb v napoto, čeprav so še nekateri vodstveni organi na oblasti, ko so omenjeni grb pred velikimi leti sprejeli za svojega.

Bralca tudi zanima, kje se zatika pri rekonstrukciji ceste Ribče - Litija oziroma do Hotiča; zadeva se vleče že vrsto let, ko sta bila na oblasti politika Marinko in Dolanc in še kakšen zasavski funkcionar je marsikaj obljubljal. Občana zanima, kako bo potekala rekonstrukcija ceste skozi vasi Ribče in Vernek, katere hiše in druge objekte bodo odstranili. Prav bi bilo, da bi o tem kaj več zvedeli tudi iz Glasila občanov. Zadnje čase opaža, da se vodstvo občinskih organov zapira v litijsko okolje, pozablja pa še na okoliške kraje, kjer občani po svoje premagujejo težave.

Bralcu K. iz Ribč se iskreno zahvaljujemo za pismo in na prvi del tudi odgovarjamo. V novem statutu občine Litija, ki so ga sprejeli poslanci vseh treh zborov OS, ni več dose danjega grba (znaka) občine niti datuma občinskega praznika, saj bo oboje v prihodnje opredeljeno z ustreznim odlokom, ki pa ga poslanci še niso sprejeli. Tako trenutno občina Litija nima svojega grba ali znaka, sedanji simbol na registrskih tablicah pa je le ustrezno obeležje mesta Litiije in ne celotne občine. Zato se je uredniški odbor GO odločil, da v "glavo" začasno namesto grba vstavi jubilejno obletnico izhajanja občinskega glasila. Prav ta mesec mineva 20 let, odkar je izšla prva številka Glasila občanov, saj o tem objavljamo prav v aprilski številki obsežnejši prispevek.

Na drugi del vaših vprašanj, ki so izredno zanimiva in še vedno aktualna, vam, žal, ne moremo odgovoriti, strinjamo pa se z vami, da bi morali o teh problemih pisati tudi v našem glasilu.

Hvala za sodelovanje in lep pozdrav!

Boris Žužek, glavni in odgovorni urednik GO

**PREDLOG
PRORAČUNA
REPUBLIKE
SLOVENIJE ZA LETO
1993**

V marčevski izdaji Poročevalca državnega zbora Republike Slovenije je bil objavljen omenjeni predlog. Pozoren sem bil do proračuna Ministrstva za kulturo in znotraj tega do Zavodov za varstvo naravne in kulturne dediščine. Na področju investicij

in investicijskega vzdrževanja je občutno veliko pomanjkanje denarja, je pa izražena velika dinamika interesov. Tudi če se v letu 1993 marsikaj ne bo izvajalo, so pa potrebe navedene. Žal med temi ne najdem nič iz Litijske občine. Čudi me zato, ker često izkazuje veliko bogastvo naravne in kulturne dediščine. Med temi vrednotami jih je verjetno nekaj, ki bi sodile v državni program.

Pavel Smolej

**"TO JE PRAVA
REŠITEV" -
NEPREMIŠLJENA
ODLOČITEV**

V zvezi s člankom g. Ignaca Vozla, objavljenim v Glasilu občanov marca 1993 v rubriki "Pisma bralcev" pod naslovom "To je prava rešitev" želim povedati še svoje poglede na žgočo problematiko realizacije zazidalnega načrta v zahodnem delu Kresnic.

Pod naslovom "TO JE PRAVA REŠITEV" avtor članka z izbranimi besedami opravičuje odločitev krajanov Kresnic na zboru dne 3. 3. 1993, na podlagi katere naj bi se črtala iz zazidalnega načrta predvidena cesta ob železnici od železniškega prehoda pa do konca. Članek je pretežno demagoško obarvan, pravega stanja pa ne prikazuje, kar lahko tiste, ki konkretno situacijo v Kresnicah ne poznajo, popolnoma zavede.

Na zboru občanov je bilo prisotno za Kresnice skromno število 61 krajanov. Od teh je glasovalo le 28 krajanov in sicer 17 za črtanje predvidene ceste iz ZN, 11 pa je želelo, da predvidena cesta v osnutku ostane.

Novost, ki je predvidena v spremembah dose danjega načrta, predstavlja cesta od železniškega prehoda do t.i. Flegarjevega prehoda čez železnico. Cesta naj bi služila kot obvoznica, da se izogne nerodnemu vijuganju skozi naselje. Kot obvozna cesta še precej časa ne bo uresničljiva.

Povsem drug problem predstavlja stanovanjsko dostopna cesta ob železnici od Flegarjevih ramp pa do skrajnega zahodnega dela že zgrajenega naselja. Ta cesta je bila predvidena že v prvotnem ZN Kresnice - zahodni del leta 1974 in je že takrat sodišče dovolilo zasilno pot po trasi ZN - za prvi dve stanovanjski hiši (Pristovnik - Kos Marjan). Ni nujno potrebna prvotna predvidena širina ceste, zadostuje že 3 do 4 m širine.

Cesta ob železnici ne rešuje dostopov samo k novozgrajnim stavbam, temveč omogoča tudi ukinitvev treh dose danjih zasilnih in nevarnih dostopov, spelnjanih od sedanje asfaltirane ceste k stavbam na skrajnem zahodnem delu. Enega od teh dostopov je sodišče dovolilo g. Vozel Ignacu, dokler se ne najde druga, boljša rešitev, druga dva, zasilna dostopa pa sta "črni gradnji". Gradbena dovoljenja za vse nove objekte v tem delu Kresnic so izdana pod

pogojem priključitve na skupno dostopno cesto ob železnici po ZN.

Glede sedanjih zasilnih dostopov je bilo s strani pristojnih cestnih inšpekcijskih organov in drugih prometnih izvedencev že večkrat poudarjena nevarnost teh priključkov in potreba po dokončni boljši ureditvi, ki jo ZN vsekakor ima. Ker pa ni pričakovati, da bo zaradi principielnega nasprotovanja g. Vozla in nekaterih njegovih somišljenikov prišlo do sporazuma med prizadetimi kraji, bi bilo umestno, da se pristojni občinski organi opirajo na mnenja in ugotovitve strokovnjakov - mogoče posebne nevarne komisije, ne pa na sporazumevanje med sprtimi kraji, saj je očitno, da logika in zdrava pamet ne prideta do izraza.

Nesprejemljiv in nerazumljiv je izglasovan zaključek krajanov po zapisniku z dne 3. 3. 1993, po katerem naj bi se projektirana cesta v celoti iz osnutka sprememb ZN brisala. Kakšen je to ZN, ki bo dovolil izgradnjo stanovanjskih objektov brez dostopov in povezav z javnim cestnim omrežjem? Pristojni kraji na zboru so bili očitno zavedeni. Njihovo glasovanje se je kvečjemu nanašalo le na trenutno neaktualno cesto od železniškega prehoda do Flegarjevega prehoda čez železnico. Cesta ob železnici od Flegarjevega prehoda do skrajnega zahodnega dela že zgrajenega naselja ne samo, da mora ostati v ZN v primerni širini, temveč jo je potrebno čimprej realizirati. Stanovanjske stavbe so po ZN že zgrajene, dostopi pa neurejeni, to pa je osnovni vir in vzrok stalnih prepirov med sosedmi.

Slavko Lajovic

**SPOŠTOVANI G.
AVGUST CIRAR!**

Pravzaprav sem bil vesel, ko sem prebral vaš članek v Glasilu občanov v marcu letos, ki se nanaša na predvideno lokacijo za deponijo komunalnih odpadkov za občino Litija in sicer "za Svibnom". Vesel zato, ker o tej problematiki razmišljate in pišete, saj - na žalost - mnogo ljudi o tem sploh ne razmišlja, mnogo je pa - spet na žalost - tudi takih, ki svoja razmišljanja postavljajo povsem v nasprotju s strokovnimi rešitvami in tovrstnimi dosežki in izkušnjami v svetu.

No, pa pojdemo k vašemu članku, h kateremu sem nekako dolžan dati ustrezen komentar, saj v njem postavljate nekaj vprašanj in odprtih problemov. Da v mojem članku, ki je bil v Glasilu občanov št. 2/93, ni nobenih podatkov o večletnih prizadevanjih za novo sodobno deponijo. O tem je napisanega zelo veliko, vsekakor mnogo več, kot pa dovoljuje prostor v našem časopisu. Tovrstna poročila je obravnaval Izvršni svet in občinska skupščina.

Vprašujete, katere lokacije so bile doslej preverjene in o razlo-

gih za opustitev nadaljnjih aktivnosti. Že leta 1988 smo pridobili predlog Geološkega zavoda za šest možnih lokacij, in sicer: Bedenov graben, Cerkovnik, Maljek, Rakovnik, Volčja jama in Reka - Gozd, vendar se je pokazalo, da ta sicer strokoven predlog temelji le na enem kriteriju, in sicer nepropustnosti tal, zato z vsemi temi lokacijami nismo mogli nadaljevati postopka. Rakovnik smo kasneje zaradi tega, ker je tam že deponija Usnjarne, predlagali za kombinirano deponijo (komunalni in industrijski odpadki), vendar se o tej možnosti nismo mogli sporazumeti.

Pri vsem tem vam moram povedati, da se je prav v tistih letih pričelo v Sloveniji intenzivno delati na problematiki odpadkov. Novo znanje je k nam pridiralo predvsem iz Avstrije in Nemčije, saj so tam glede tega nekaj desetletij pred nami. Lahko bi vam povedal tudi to, da še pred parimi leti pri nas nismo vedeli toliko o ravnanju z odpadki kot danes (razen posameznih strokovnjakov) in da še danes vedno znova in znova sprejemamo nova znanja o tem.

Glede široke doline kot izbirne lokacije, pa vam lahko na kratko pojasnim, da smo večkrat prečesali (na kartah in na terenu) celo občino in to s strokovnimi organizacijami, in evidentirali dvanajst možnih lokacij: pod Bogenšperkom, pod Debečami, Lipnjak, Suhi potok, Ljubeč - Resnik, Pod Razborami, Štang, Poljane, Jabl. potok, Konjski potok, Knežakovina, pod Rodnim Vrhom in Pusti Javor. Vse našete možne lokacije so temeljile na strokovnih kriterijih in večina od njih kriteriju, da so na takšnem mestu, da bo čim bolj ekonomičen dovoz-odvoz odpadkov iz cele občine. Na osnovi tega smo izdelali lokacijski načrt za lokacijo Resnik - Ljubeč, in ga dali v javno razpravo, v kateri se je pojavilo tudi nekaj tehtnih razmišljanj, predvsem glede oddaljenosti od centra. Zato smo dali dodatno raziskati še možne lokacije v bližini centra, to je Litije in dobili štiri primerne lokacije, in sicer: pri Pogoniku, nad Hotičem, pri Bregu in za Svibnom (široka dolina). Po medsebojni primerjavi posameznih lokacij z različnimi kriteriji, ki so bili seveda strokovno predstavljeni v posebni študiji, smo se odločili občinski skupščini predlagati lokacijo "za Svibnom" in naročili izdelavo lokacijskega načrta, o katerem bomo potem izvedli javno razpravo. Obširno gradivo - študijo o tem, so prejeli tudi vsi delegati občinske skupščine. Toliko o tem. Kot vidite, ni bilo storjenega nič na pamet in na hitro, ampak so vsa dela potekala preko strokovnih organizacij in na osnovi strokovnih raziskav in študij.

Seveda pa je tudi za razpravo čas šele takrat, ko je narejena toliko, da je možno o čem razpravljati. Zakon določa, da se

javna razprava prične z obravnavo lokacijskega načrta, ki je sedaj šele v izdelavi. Takrat bo torej primeren čas za interpretacijo mnenj vseh prizadetih, kajti razpravljati je možno šele takrat, ko se z lokacijskim načrtom razpravjalce seznanijo. Vse drugo je govorjenje na pamet in kot sami pravite, začno zaradi tega krožiti najrazličnejše govorice, ki prikazujejo povsem nekaj drugega od dejanskih načrtov.

Strinjam se z vami, da ni mogoče ničesar reševati brez soglasja lastnikov zemljišč, razen v izjemnih primerih in prav z lastniki zemljišč smo najprej stopili v stik, med drugim tudi z vami. Sicer pa je mikro lokacija odlagališča zasnovana tako, da na vašo parcelo sploh ne posega in je na območju dveh drugih zasebnih lastnikov in pretežno na zemljišču Gozdnega gospodarstva, ki pa se z izgradnjo na tem mestu strinja, seveda s predvideno sodobno ureditvijo in tehnologijo.

Glede vaših razmišljanj o možnih posledicah in vplivih na vodo na območju Svibna vam prilagam mnenje strokovnjaka - hidrogeologa.

Povsem razumem vašo skrb zaradi možnih škodljivih vplivov deponije na bližnje hiše. Zračna razdalja do najbližje hiše je približno pol kilometra, vendar se od te hiše oz. skupine hiš mikrolokacija sploh ne vidi, ker je za hribom. Sicer pa bi se dalo o škodljivih vplivih odpadkov veliko povedati in ravno v tem je problem. Na območju občine je nekaj sto divjih deponij (!), ki pa imajo negativne ali škodljive vplive na okolje, zlasti na podtalnice in površinske vode. In ravno teh škodljivih vplivov in divjih deponij se nameravamo znebiti in izdelati eno samo, ki bo varna, urejena po sodobnih načelih, redno vzdrževana in kontrolirana. Kakšni argumenti torej nasprotujejo temu, da okolje rešimo pred to nevarnostjo, kar so v razvitih evropskih državah že zdavnaj storili? Mimogrede vam povem, da gre pri sodobnih deponijah za maksimalno eliminiranje škodljivih vplivov, saj imajo te deponije urejeno, poleg naravnega, še umetno nepropustno dno (skledo), lovljenje in čiščenje izcednih vod, zajemanje meteornih vod, odplinjevanje, tehtanje in pregledovanje odpadkov, stiskanje, prekrivanje in na koncu ureditev v zeleno površino. Na koncu pa mi dovolite, da komentiram zadnja stavka v vašem pismu. Trdite namreč, da boste tudi v prihodnje sami odgovorno poskrbeli za svoje odpadke. Kakšno je to odgovorno ravnanje z odpadki? Morda zakopavanje v zemljo? Odmetavanje na divjo deponijo? Sežiganje? Ali kaj drugega? Vse našeto je namreč popolnoma neekološko in še daleč od varnega ravnanja z odpadki. Če bi bila ta problematika tako enostavna, bi bila že zdavnaj

rešena in se danes ne bi ukvarjali z odpadki mnogi strokovnjaki in ekologi, in odpadki ne bi predstavljali enega izmed svetovnih problemov človeštva.

Pravite tudi, naj si občina najde drugo primerno lokacijo za svoje odpadke. Za svoje? Kaj pa vi, ali vi nimate odpadkov in niste v tej občini? Saj mi imamo namen postopoma vključiti v organiziranje zbiranje in odvoz odpadkov celo občino, torej tudi vas!

Torej, spoštovani g. Cirar, upam, da sta tudi najini pismi nekaj prispevali k ozaveščanju ljudi glede ravnanja z odpadki in da bomo v naši občini pričeli z njimi ravnati varno in ekološko prej, kot pa z njimi zastrupljati.

Lepo vas pozdravljam in s spoštovanjem!

P.S. Na vaša razmišljanja o vprašanju vplivov na vode vam prilagam mnenje strokovnjaka za hidrogeologijo.

Martin Brilej član IS

**STROKOVNO
MNENJE O MOŽNEM
VPLIVU IZCEDNIH
VOD IZ PREDVIDENE
DEPONIJ
KOMUNALNIH
ODPADKOV NA
OBMOČJU SVIBNA V
LITIJ**

Na željo Občine Litija - Odredka za urejanje prostora sem na podlagi arhivskih podatkov opravljenih raziskav in terenkega ogleda pripravil strokovne odgovore na zastavljena vprašanja v dopisu št. sl/93-MB, d. zne 30. 3. 1993. Odgovori se nanašajo le na morebiten vpliv izcednih vod (nekontrolirano odtekanje iz območja deponije) na zajetja, izvire in podtalnico.

Ali je predvidena deponija locirana na vodoneprepu- stnih tleh?

Širše območje predvidene lokacije deponije komunalnih odpadkov (široka dolina) sestavljajo permokarbonske plasti peščenjaka in skrilavega glinovca. Glede na hidrogeološko klasifikacijo po vodoprepustnosti kamnin, se ta tla uvrščajo v vodoneprepustna. V teh kamninah se pojavljajo le izviri manjše izdatnosti, ki drenirajo vodo iz preperine ali pa lokalnih razpokanih con.

Na ožjem območju predvidene deponije prekriva vodoneprepustne plasti peščenjaka in skrilavega glinovca nanos potokov, sestavljen iz slabo zaobljenega proda, peščenjaka, meljne glinice, peska in glinice. Nanos potoka je verjetno slabo do srednje vodoprepusten. V njem se akumulira voda, ki v zapisu pronica iz potokov in tvori horizont podtalne vode (območje je zelo zamočvirjeno). Debelina nanosa še ni ugotovljena; za to bo potrebno izvršiti raziskovalne vrtine ali izkopati sondažne jaške. Pregrado, ki bo zadrževala izcedne vode, bo potrebno temeljiti v neprepustna tla ter tako preprečiti pretakanje izcednih

vod po nanosu iz območja predvidene deponije.

Ali obstaja možnost vpliva predvidene deponije na vodo iz zasebnih zajetij na zahodni strani Svibna nad vasjo Zg. Log, ki jo za pitje izkoriščajo njeni prebivalci?

Omenjena zajetja so oddaljena od predvidene deponije približno 1,5 km. Vodozbirno območje teh zajetij je zahodno od površinske razvodnice, ki poteka med vrhom Mesarjevca in Strešnim vrhom. Glede na to in slabo prepustnost oz. nepropustnost kamnin, ni možen vpliv izcednih vod na izvire in zajetja pri Zg. Logu.

Ali bi se vplivi deponije lahko pokazali tudi v izviri na območju Litijske - levi breg (Klinčev studenec, Studenec pri Vili)?

Iz poročila "Sanacija lokalnih vodovodov v občini Litijska - KS levi breg", ki ga je izdelal Geološki zavod Ljubljana v letu 1987, je razvidno, da Klinčev studenec in studenec pri Vili drenirata isti horizont podtalne vode iz prodnega zapisa Save (prodna terasa). Vodonosnik v prodnem zasipu se napaja s padavinami in s poniklo površinsko vodo, ki priteče iz območij, ki jih sestavljajo vodoneprepustne kamnine. Izdatnost izvirov je ob suši približno 0,5 l/sek za kar zadostuje zelo majhno vodozbirno območje (okoli 5 ha). Izvira sta oddaljena od predvidene lokacije več kot 2 km. Med predvideno lokacijo deponije in izviri so praktično vodoneprepustne kamnine.

Glede na te ugotovitve lahko sklepamo, da ni možnosti, da bi izcedna voda iz odlagalnice onesnažila vodo obravnavanih izvirov oz. zajetij na območju KS Litijska - levi breg.

Ali je hribovje Svibno res polno vode, kar naj bi dokazoval potok na mestu predvidene deponije, ki tudi v največji suši (npr. lanski) ne presahne?

Vodozbirno območje potoka je zahodno pobočje Mesarjevca in severno pobočje Strešnega vrha. Celotno območje pokriva okoli 1 km površine. Izmerjen pretok potoka (pri predvideni deponiji) je bil v času oglada (6. 4. 1993 - nizek vodostaj) 2,5 l/sek. Če k temu prištejemo še 0,2 l/sek vode zajete z zajetji za vas Konj, je to skupaj približno 3 l/sek. To so - glede na površino vodozbirnega zaledja - razmeroma majhne količine vode, saj iz takšne površine dobimo na območjih, ki jih sestavljajo apnenec ali dolomit okoli 15 - 20 l/sek vode. Ko ne bi bilo debelega preperinskega pokrova, ki dolgo časa zadržuje podtalno vodo in jo le počasi oddaja, bi omenjeni potok ob suši verjetno presušil.

Ali bi deponija kakorkoli vplivala na vodo, ki jo uporabljajo prebivalci Konja?

Vas Konj uporablja vodo za

jeto z drenažo v dolini južno od Mesarjevca in severovzhodno od Strešnega vrha. Zajetji sta na nadm. v. 400 do 430 m, tl. več kot 100 m nad koto predvidene deponije. Glede na to, je možno sklepati, da onesnaženje podzemne vode, ki priteka v zajetji za Konj, z izcednimi vodami iz predvidene deponije ne bi bilo možno.

V kolikšni meri so bili doslej že raziskani vodni viri na območju Svibna?

Kot mi je znano, so bile doslej opravljene detajlne raziskave vodnih virov na območju KS Litijska - levi breg. Na ostalem območju so bile opravljene geološke raziskave in hidrogeološki pregled. Izdatnejši vodni viri na tem območju niso bili ugotovljeni.

Ali obstaja možnost kakršnegakoli vpliva deponije na vodo na Zg. Logu, Konju in levem bregu Litijske?

Na to vprašanje sem delno že odgovoril. Dodam naj le, da bi bilo onesnaževanje z izcednimi vodami iz deponije možno le dolvodno od deponije, pa še to le v primeru nekontroliranega odtekanja izcednih vod iz območja deponije. Te bi lahko onesnaževale vodo potoka, ki priteka po Široki dolini in odteka v Konjski potok. Morebitna zajetja v zasipu Konjskega potoka med sotočjem in izlivom Konjskega potoka v Savo - kot mi je znano jih sedaj ni - bi bila s tem ogrožena. Potrebna je izgradnja vodotesne pregrade, ki bo preprečevala odtekanje izcednih voda v potok dolvodno od predvidene deponije, medtem ko bi neprepustna folija preprečevala odtok izcednih voda skozi boke in tla v sosednjo dolino po razpokanih conah, ki pa so v takih kamninah zelo redke (to bodo pokazale detajlne raziskave ožjega območja predvidene deponije).

Ing. Zvone Mencej
hidrogeolog
HIDROCONSULTING
d.o.o. Dragomer

VODA TUDI NA OBROBJU LITIJSKE IN GROUPELJSKE OBČINE

Naselje oziroma zaselki Felič Vrh, Hruševca, Brezovec, Cerovec in Vrvišče so verjetno javnosti bolj malo znani. Prvi spada pod vas Javorje in KS Vintarjevec, ostali pa pod Bukovico v KS Temenica. Imena so stara toliko, kot so naselja, saj so pisana tudi v starih katastrskih knjigah. V mlajši zgodovini so jih združili v večje vasi. Da so zaselki res stari, dokazuje starost obstoječih zgradb, ki so prestale že kakšno stoletje, kar dokazujejo napisane letnice na njih.

Hiše stojijo po hribovju z nadmorsko višino od 500 do 700 m. Med drugo svetovno vojno je tu potekala meja med Italijo in Nemčijo. Naj omenim, da je stala tu tudi javorska

podružnična cerkva sv. Roka, ki so jo porušili prav zaradi mejnega območja. Tu sedaj poteka meja med občinama Litijska in Grosuplje. Prebivalci so v glavnem kmetovalci in živinorejci. Ker jim zemlja daje premalo, so mnogi primorani hoditi na delo v razne obrate, da si s temboljšajo življenjski standard. Seveda so pa tudi tu sedaj drugačni časi.

Največji problem teh zaselkov je voda. Izvirov tu ni, zato vsi uporabljajo meteorno vodo, to je deževnico. V zadnjem času pa vemo, da le-ta vsebuje precej snovi, ki so nezdružljive za ljudi in živali, poleg tega pa se vsako leto pojavljajo vedno daljša sušna obdobja, kar je v hribovitih predelih še bolj izrazito. Tako morajo v tem času vsi voziti vodo, kar pa precej stane. Voda je eden izmed osnovnih pogojev za življenje, od nje pa je odvisen tudi obstoj kmetij.

Že leta 1988 smo se začeli dogovarjati, kako bi rešili ta problem. Tu živi deset kmetovalcev, ki so se jim pridružili še trije lastniki vikendov. S strahom smo se lotili dela, saj smo vedeli, da za tolikšno investicijo ne bomo mogli sami zagotoviti dovolj sredstev. Tako je štirčlanski gradbeni odbor posredoval naše težave in želje v obe krajevni skupnosti in tudi ustreznim organom obeh občin. Tu smo naleteli na razumevanje in podporo; obljubili in dali so nam prepotrebna sredstva, za kar se jim javno zahvaljujemo. Že v naslednjem letu so dela stekla in potekala v obsegu, ki so nam jih dovoljevala sredstva. Do sedaj smo naredili skupaj več kot 6.000 ur prostovoljnega dela in prispevali precej lastnih sredstev.

Največji problem je bil izkop za cevovod in električni kabel med zajetjem in zbiralnim rezervoarjem, saj je med njima 510 m razdalje in skoraj 220 m višinske razlike.

Celotni sistem bo zgrajen po predpisih o požarni varnosti in opremljen z gasilskimi hidranti.

Doslej so bile možnosti za gašenje požarov le z minimalnimi zalogami vode, včasih pa tudi le-te niso bile dosegljive. Vodnjaki se nahajajo največ v bližini zgradb in dostikrat so skoraj prazni. Naj ne omenim v celoti tragičnega primera požara izpred desetih let.

Rezervoar smo v teh dneh napolnili, tako da se gradnja bliža koncu. S tem bodo v kratkem sanje postale resničnost. Voda bo pritekla tudi v obrobje občin Litijska in Grosuplje. S tem bo dobila mlada generacija enega od zagotovil za svoj obstoj na geografsko ogroženem področju, kakor tudi pogled v boljše jutri. Kmetijstvo in živinoreja se bosta obdržala, saj je jasno, da le nismo popolnoma pozabljeni. Samo v slogi je moč in le tako se da marsikaj narediti, s tem pa se najde razumevanje tudi v celotni slovenski družbi.

Marjan Janežič

BOKSI ZA PAPIR, STEKLO IN KOVINE

Na dvorišču Komunalno stanovanjskega podjetja Litija so izdelali velike bokse za papir, steklo in kovine, ki so namenjeni vsem občanom, podjetjem in obrtnikom.

V bokse se lahko navedene surovine odlaga vsak delavec od 7. do 15. ure, razen sobote.

Zlasti podjetja in obrtniki, ki jim ostaja veliko papirja, naj ga ne odlagajo med ostale odpadke, ampak naj ga pripeljejo na Komunalno stanovanjsko podjetje Litija na Ponoviški cesti.

Še posebno pozivamo tista podjetja, ki imajo veliko kartonske embalaže, naj jo odvažajo v navedeni boks, kjer ga s posebnim strojem stisnejo, tako da ne zavzame veliko prostora. V običajne kontejnerje za splošne odpadke takšen papir vsekakor ne sodi.

M.B.

PRAKTIČNI PRIKAZ OBREZOVANJA SADNEGA DREVJA

Kmetijska svetovalna družba iz Litije je v Kresnicah v četrtek, 1. aprila popoldne organizirala praktičen prikaz spomladanskega obrezovanja sadnega drevja. V skoraj štiriurnem predavanju v sadovnjaku je docent dr. Franci Štampar z Biotehniške fakultete v Ljubljani razložil in praktično prikazal osnove vzgoje breskev, sliv, češenj, višenj, jabolk, hrušk, orehov, ribeza, itd. Predavan-

je, ki je bilo namenjeno krajanom Kresnic, Kresniškega vrha, Golišča in Ribč, se je udeležilo 30 poslušalcev oz. gledalcev. Doc. dr. Štampar je odgovarjal na njihova številna vprašanja in jih seznanil z najnovejšimi doseganji stroke, kar bodo lahko koristno uporabili v svojih sadovnjakih in vrtovih. Želja večine je bila, da bi tako predavanje organizirali vsako leto.

PETNAJST PULOVERJEV ZA OTROKE

V litijski dekaniji je delo humanitarne organizacije Karitas dobro organizirano, temelji na konkretni materialni pomoči potrebnim in na osebnih stikih z ogroženimi občani ne glede na versko prepričanje. Zato je delo te organizacije, ki je v naši državi še dokaj mlada, zelo uspešno, vendar pa je delo v javnosti malo znano, ker tako delavci v Karitasu, kot darovalci želijo ostati skromni in blizu majhnega člove-

ka. Tako naj omenim le zgleden primer, ko je gospa, ki želi biti neimenovana, v letošnji zimi ročno napletla petnajst puloverjev, ki jih je podarila Karitasu, kjer so jih razdelili otrokom.

Hvala vsem, ki se ukvarjate z dobrodelnostjo in s tem gradite lepši in pravičnejši svet.

KAKO PRAZNOVATI MATERINSKI DAN

Materinski dan, praznik vseh mater, praznujemo na različne načine, za katere se same odločamo. Kmečke žene pa smo bile doslej za vse vrste praznovanja nekako prikrajšane. Odkar pa smo ustanovile svoj aktiv s pomočjo kmetijsko svetovalne službe, smo tudi me postale zelo aktivne na raznih področjih, predvsem na kulturnem.

Odločile smo se, da gremo na materinski dan v Opero. Tako se nas je zbralo za poln avtobus in 24. marca, dan pred praznikom, smo se odpeljale v Ljubljano. Ogledale smo si opereto NETOPIR. Ob prekrasnih Straussovih melodijah, ki so jih izvajali, orkester, operni zbor in čudoviti glasovi opernih pevcev, smo bile tako prevzete ob dogajanju na odru, da smo za dobre tri ure pozabile na tiste vsakdanje skrbi, ki jih ima vsaka mati.

Srečne in vesele smo se pozno zvečer vračale proti Vačam, kjer smo imele v gostilni Mrva še večerjo. Ta dan smo šle pozno spat, a je bil sen vseeno toliko slajši, saj so nam v srcih še vedno igralo nepozabne Straussove melodije.

Kristina Potočnik

SREČANJE MLADIH

Že pred letom dni so si mladi iz litijske dekanije obljubili, da se ob letu spet snidejo. Tako so se letos na prvo pomladansko nedeljo zbrali v župniji Javorje.

Srečanje se je začelo z mašo, ki jo je vodil dekan Anton Masnik. V nagovoru je poudaril, da je zanimanje za mladinske skupine v posameznih župnijah še vedno majhno in da se je le vztrajnemu delu duhovnikov treba zahvaliti, da se te skupine številčno le krepijo.

Po maši so se mladi razdelili v tri skupine in se pogovarjali ter razpravljali o novi evangelizaciji, o problemih mladih vernikov v "modernejši družbi" in o vsebini dela v mladinskih skupinah, kamor naj bi pritegnili čimveč mladih. Ob zaključku so se zbrali zopet v cerkvi in poročali o delu v posameznih skupinah.

Nato so se udeleženci letošnjega srečanja poslovili in si zaželeli, da se ob letu znova snidejo v eni izmed litijskih župnij.

Miha Ovnik

PUSTNI DIRENDAJ V VRTCU »CICIBAN« V ŠMARTNEM

Trili, trili, trilili, ali veste kdo smo mi?

Trata, trata, tratata, šeme smo, ha, ha.

Pust in pustno rajanje sta že za nami. Ostali pa so nam lepi spomini. Verjetno ne samo nam v vrtcu, ki smo se trudile s pripravo in izvedbo Pustnega direndaja, ampak tudi vsem, ki ste sega v tako velikem številu udeležili. Videli smo veliko domiselnih, veselih in sproščenih maškar. Vesele pa smo bile, da je vsako spremljal vesel in nasmejan obraz starša. Večina staršev ni bila našemljena, zato smo pripravili likovni delavnici, v katerih so s pomočjo otrok lahko izdelali masko in okrasno verigo iz barvnega papirja. Tako našemljeni smo se razgibali ob zvokih harmonike. Ob družabnih igrah pa smo se nasmejali prav iz srca. Skratka, bilo nam je lepo.

Ob tem bi se rada zahvalila vrlemu muzikantu g. Bašu in kamermanu g. Jakopiču in vsem staršem, ki ste prišli na Pustni direndaj, da smo se skupaj veselili z našimi najmlajšimi maškarami.

Slavi Hostnik

IZ KRAJEVNIH SKUPNOSTI OBČINE LITIJA

ZELENA POSVETOVALNICA V ŠMARTNEM

Polna dvorana kulturnega doma v Šmartnem je pokazala, da je v litijski občini veliko ljubiteljc in ljubiteljev okrasnega cvetja. Z zanimanjem smo prisluhnili besedi znanega vrtnarskega strokovnjaka Slavka Zgonca, ki je svoje predavanje popestril z diapozitivi. Obiskovalci smo slišali vrsto zanimivosti, ki bodo zanimale verjetno tudi mnoge bralce, ki v teh zgodnjih pomladanskih dneh pogledujejo na puste okenske police in se sprašujejo, kako jih bodo okrasili s cvetjem. Kljub temu, da bomo okenske in balkonske rastline prenesli na prosto, na mesto, kjer bodo preživele celo poletje, šele v drugi polovici maja, pa se opravila okoli rastlin začnejo že mesec ali dva prej, ko se rastline prebudijo iz zimskega počitka. Tedaj jih je treba presaditi in, ko pripravljamo zemljo za okenske in balkonske rastline, moramo upoštevati, da nekatere rastline bolje uspevajo v nekoliko težji zemlji. Takšne so pelargonije, petunije, tagetes. Nekoliko bolj humozno prst pa potrebujejo fuksije, še rahlejšo in bolj humozno pa begonije. Po presaditvi bodo rastline začele rasti, zato jih pustimo na čim svetlejšem prostoru, da ne bodo potegnjene, temveč bo rast čvrsta in gosta. Ko pa jih v maju mesecu prenesemo na prosto, moramo izbrati deževen ali bolj oblačen dan, saj nam sonce lahko

poškoduje rastline, ki so bile kar pol leta v prezimovališču, kjer so se odvadile močnega sonca. Lahko pa jih pokrijemo s filcem lutrasil ali covertan, ki tudi ublaži močne sončne žarke. Pelargonije, ki smo jih razmnožili v jeseni in, če so zrasle visoko, jih v aprilu še enkrat porežemo, poganjke pa lahko uporabimo še za podtahnjenje. Podobno lahko naredimo tudi s fuksijami. Mislimo moramo tudi na posodovke, ki jih letos ne bomo presajali. Dognajmo jih lahko z AGROVITOM, ki izrazito pospešuje cvetenje in ga potrosimo po površini in nekoliko zagrebemo v zemljo in potem rastlino temeljito zalijemo.

Za tiste, ki se še niste odločili, kaj bi posadili v korita, pa nekaj priporočil, ki jih je g. Zgonc navedel: na južni, poleti vroči strani, posadimo različne vrste pelargonij, ki pa so drage in jih tudi težko prezimimo, zato jih marsikje že zamenjujejo s slovenkami ali petunijami, ki so enoletnice.

Če je okno obrnjeno na vzhodno stran, potem jih okrasimo z begonijami, fuksijami ali vodenkami, ki prenesejo manj sonca, fuksije sicer uspevajo na podeželju tudi na južni strani, v mestih pa je zanje le prevročje. Kadar se odločamo za okrasitev oken in balkonov, moramo misliti tudi na barve, ki naj bodo čim bolj usklajene.

Ob hišah je tudi veliko vrtnic,

ki so najbolj pogoste vrtnice grmovnice in se že pripravljajo na rast in cvetenje. Nizke vrtnice obrežemo zgodaj spomladi tako, da vse stare poganjke izrežemo. Vrtnice vzpenjalke pa obrežemo po cvetenju, sedaj spomladi pa jim očistimo le tiste poganjke, ki jih je poškodovala zima. Pri obrezovanju jih tudi pognojimo in sicer izmenoma s hlevskim gnojem in gardinom. Posebno pomembno je, da hlevski gnoj vkopljemo v zemljo, saj se tako hitreje razgradi in spere v območje korenin. Pred boleznimi in škodljivci pa vrtnice varujemo z PIROX FLUIDOM.

Če želite zvedeti kaj več o rastlinah, pa lahko pri g. Zgoncu naročite videokasete z naslednjimi temami: cvetoče sobne rastline, vrtnice, krizanteme, varstvo krizantem, cvetje in mir, euroflora, aalsmeer, floriada, varstvo sadnega drevja.

Mnogi pa še vedno bolj zaupate nakupu rastlin v spomladanskem času, zato lahko obiščete VRTNARIJO V MORAVČAH PRI GABROVKI, kjer boste dobili vse vrste okenskega in balkonskega cvetja, ter rastlin za grobove. Lastnik KLINC TONE vam zagotavlja odlično izbiro in tudi do 30 % cenejši nakup.

Svetovalka za kmečke družino in dopolnilne dejavnosti - Lijana Lovše

NOVA DOKTORJA ZNANOSTI IZ ŠMARTNA

Marca letos je bila na Univerzi v Ljubljani slovesnost, na kateri so podelili naslove doktorja znanosti strokovnjakom z različnih področij. S ponosom smo ugotovili, da sta dva od teh naša sokrajana, oziroma sta obiskovala osnovno šolo v Šmartnem.

ŽELJKO GORIŠEK je uspešno zagovarjal disertacijo VPLIV PREČNE KRČITVENE ANIZOTROPIJE LESA NA SUŠENJE IN DIMENZIJSKO STABILNOST novembra 1992 na Lesarskem oddelku biotehniške fakultete v Ljubljani, kjer je tudi zaposlen.

PETER HOSTNIK pa je uspešno zagovarjal disertacijo RESPIRATORNI SINCICIALNI VIRUS PRI GOVEDU oktobra 1992 na vete-

rinarski fakulteti v Ljubljani, kjer je zaposlen. Obema novima doktorjema iskreno čestitamo!

V zadnjih 50 letih je v Šmartnem bilo precej ljudi, ki so postali strokovnjaki na različnih področjih, med njimi so tudi doktorji znanosti, vendar pa so skoraj vsi odšli iz domačega kraja. V podjetjih pa so na vodilnih mestih v glavnem ljudje, ki ne stanujejo tukaj, kar za razvoj kraja kot celote ni ugodno. Upamo, da se bo po spremembah v zadnjih letih tudi tu začelo premikati in da bo Šmartno tudi z lastnimi kadri nadaljevalo z razvojem, ki je bil dosedaj prepočasen.

Simon Pikovnik

Z LJUBEZNIJO PROSLAVILI OBA DNEVA

Odkar svet stoji, so matere ljubile svoje otroke. Prav ta močna čustvena privrženost zagotavlja obstoj vrste. Zaradi nje mati štiti, varuje svojega malčka in stori vse, da bi ga ohranila pri življenju. Tudi otrok se nanjo naveže, ker mu pomeni vir ljubezni. Rezultat takega zblizanja je lahko dolgoleten pristen odnos, ki je silno pomemben za otrokov čustveni, družbeni in intelektualni razvoj. Najlepše pri vsem skupaj je, da se tak odnos postopoma stke sam od sebe, da traja neskončno dolgo.

V petek, 5. marca in soboto, 27. marca, smo na Dolah dostojno proslavili oba praznika, dan žena in materinski dan.

Ni šlo zgolj za praznovanje, temveč za srečanje, za klepet o težavah in skrbeh, ki jih zaposleni kmečki ženi nalaga vsakdan.

V drugo pa je bil koncert moškega pevskega zbora Papirničar z Jagnjenice. Žal nam je ponagajala elektrika, tako da je koncert potekal ob svečah in elektrike iz elektromotorja.

Obisk je bil velik, tako v večnamenskem prostoru v šoli, kot v dvorani v Dolah. Nasploh obisk prireditelj v našem kraju ni bil nikoli vprašljiv, kar pomeni, da ljudem primanjkuje družabnosti. Vse premalo je tega, tako da je želja po udeleževanju velika, pripravljenosti za organizacijo pa precej manj. Ko smo končno po dolgotrajnem dogovarjanju dobili v.d. predsednika KUD-a Venčeslav Tavfar, Alenko Anžič, jo je čakalo precej dela.

Tradicija kulturnega dela v kraju sega daleč nazaj. Je pa res, da je vse manj pripravljenosti mladih za aktivno delo. Postavljam vprašanje ali jih ne znamo pritegniti ali pa je splošna družbeno ekonomska klima slaba. Kljub temu člani odbora le ne bomo odnehali.

Jožica Vrtačnik

AKTIVI KMEČKIH ŽENA

V zimskih mesecih je nekaj več časa tudi za izobraževanje kmečkih žena. Teme predavanj so najrazličnejše, pa vendar je kulinarika tista, ki pritegne žene najbolj. Tako smo v decembru in januarju organizirali vrsto kratkih tečajev po različnih krajih občine, ki jih je vodil g. GOLJAT. V Podšentjurju, Goliščah, Konjščici in na Vačah so žene pripravile in spekle 12 vrst kruha, od žafranovega, makovega, pehtranovega, belega, rženega pa do hrustljavih žemljic, spečenih v kmečki peči. Peko potic in krofov smo izvedli v Cerovici in na Primskovem. Vsi krofi so imeli vence, pa čeprav so vzhajali v šolski avli, zato žene ne podite družinskih članov iz kuhinj, ko pečete krofe. V Zg. Hotiču je bilo v kuhinji Juvančičevih več kot 30 gospodinj, ki so hotele videti, kako se pripravljajo torte, kremne rezine in rolade. Pri Poglajen Rozi in Jelši so se žene učile pripravljati čim lepše narezke, saj vemo, da včasih jemo tudi z očmi. Gospodinje, še kdaj pripravljate sirove ali orehove štruklje? Pri Vrtačnikovih na Slivni smo jih s pomočjo g. Goljata pripravili kar 8 vrst.

Kot je že rečeno, je bilo za vse tečaje zanimanje izredno veliko, žene so odhajale zadovoljne z mislijo, da se človek vse življenje uči in nikoli ne ve vsega.

Na fotografiji vidite članice aktiva žena z Vač takoj potem, ko so pečen kruh vzele iz peči v gostilni MRVA.

Lijana Lovše

OBISKALI SMO DOM TISJE

V soboto, 13. marca, smo se upokojenci društva Sloga iz Jevnice in Kresnic odpravili v dom Tisje. S kratkim kulturnim programom smo skušali članom domske skupnosti popestriti sobotno popoldne. Lepo sončno vreme ni bilo ovira, da se v jedilnici doma ne bi zbralo dovolj petja željnih poslušalcev.

Najprej smo zapele pevke seksteta ŽPZ Kresnice, s pesmijo Pavle Voje Čestitam za praznik pa smo obudili spomin na skoraj že pozabljeni praznik 8. marec - dan žena in 10. marec - dan mučencev. Moški oktet pa je

s pevovodjem Francem Jančarjem zapel 6 pesmi. Program je popestril tudi trio, ki je ob spremljavi harmonike zapel nekaj pesmi upokojenke Pavle. Za ključek smo skupaj s poslušalci zapeli še nekaj narodnih. Nazadnje so se nekateri ob zvokih harmonike veselo zavrteli. Bili so veseli, saj ob takih obiskih začetijo, da še niso od vseh pozabljeni.

Ob slovesu so nam zaželeli še veliko prepevanja in izrazili upanje, da jih bomo kmalu spet obiskali.

Pavla Šinkovec

AMTK PLUS d.o.o.

tel. 881-022

Uradne ure:

PO 14-16, SR 15-18, SO 9-11

SVETUJE:

KAKO NAJHITREJE PRIDOBITI VOZNIŠKO DOVOLJENJE

1. Prijavite se za izpit iz prve pomoči tel. 881-619 (OORK LITIJA);

2. Prijavite se za zdravniški pregled tel. 881-166, 881-855 (ZD LITIJA);

3. Pridite na tečaj cestnoprometnih predpisov v PO, 17. maja, ob 18. uri (za kateg. A, B in traktor v dom AVTO MOTO, Podkraj 6. ZA OSTALO POSKRBIMO MI!

NUDIMO:

- brezplačen tečaj,

- odplačevanje na obroke, brez obresti,

- ceno ure vožnje: 1.000 SIT.

Kultura

KONCERT TREH ZBOROV V LITJI

Moški pevski zbor Lipa iz Litije je prejšnji mesec priredil v dvorani na Stavbah spomladanski koncert in v goste povabil še dva zbora: mešani pevski zbor Zvon iz Šmartna in moški pevski zbor Polšnik.

Tako je litijski oder pravzaprav gostil tri pevske zборе, ki jih je litijsko občinstvo prijazno sprejelo in imelo priložnost slišati pisan repertoar pesmi. Tak koncert je prijeten tudi zato, ker se na odru nenehno izmenjavajo različni slogi petja, barve glasov, skladbe in navsezadnje posamezne temeljne značilnosti vsakega zbora.

Najprej je Lipa kot gostitelj zapela štiri Jerebove pesmi. Brez težav, rutinirano in zelo harmonično. So pač navajeni teh pesmi in pravzaprav jim kar

nekako pripada, da prav oni tako lepo izvajajo skladbe svojege pevovodje iz davnih časov. V nadaljevanju so predstavili še štiri druge pesmi, s katerimi so dokazali, da so spet stopili za stopničko višje na kvalitetni lestvici in da se jim ni treba bati, da ne bi dosegli vrhunca ob 110-letnici, ki bo čez tri leta.

Zvon iz Šmartna se je po dolgem času spet predstavil v litijski dvorani in nadvse prijetno presenetil. To je zbor, ki poje tako homogeno, da niti najtanjše uho ni zaznalo kakšnega

“individualista” med njimi. S takšnim petjem se lahko postavi ob bok kvalitetnim slovenskim zborom! Vsi glasovi so bili med seboj harmonični; od tenorjev do basov in od sopranov do altov. Poleg tega pa večina obvlada tudi petje s prepono, tako da se lahko lotijo tudi zelo zahtevnih skladb.

Polšničani so stari znanci litijskega odra. Kmalu bodo praznovali 20-letnico delovanja in ko jih človek v zadnjih letih večkrat posluša, šele zazna mehkobo njihovega celotnega potenciala. Glasovi polšniških pevcev so med seboj lepo ubrani, skladni. Njihov ton je kot žamet, prijetno mehak in nedvomno v petju uživajo, tako kot poslušalci, ki jih poslušajo. Cecilija, zavetnica pevcev, jim očitno stoji ob strani.

Skupni koncert je predstavil tudi tri pevovodje in nekaj solistov. Lipin g. Ivan Kolar je še vedno vztrajen in nenehno vleče iz zbora nove in nove kvalitete. Kaže tudi, da je kljub maloštevilčnemu zboru že uspel iz njega narediti stalno in med seboj povezano celoto. Solista g. Janez Prašnikar in g. Marjan Jug sta se predstavila kot zanesljiva pevca, ki sproščeno in brez zadržkov izvajata svoje vloge.

Zvon se je predstavil z novo pevovodkinjo Minko Celestina, ki je delovala sproščeno in brez težav vseskozi obvladovala zbor. Solistka Lučka Repina je s čistim glasom nadvse hlabro izvedla svoje petje, ki ga je zapela iz polnih pljuč, Martin Hostnik pa je poslušalce pritegnil s svojim blagim, žametnim baritonom.

Polšničane že vrsto let vodi “stari maček” Ivan Fojkar. Seveda bi bilo krivično, če bi zamolčali dejstvo, da “drži” zbor v največji možni formi že nekaj let zaporedoma, ne da bi se pri

tem količjak utrudil. Tudi oba solista, tenorist Martin Voje in basist Bojan Pucelj sta ugajala, še posebno zato, ker sta pela razmeroma zahtevne pesmi.

Celoten koncert je prijetno vodila Maja Sevljak, v odmorih pa sta neutrudno na citre igrala zakonca Eli in Jože Dollar iz Zagorja.

Tako. V Litiji smo torej slišali dobro petje, doživeli lep pevski večer in po vsem tem že ne more biti drugače, kot da zapišem: Lipa, Zvon in Polšnik (in drugi!), pridite spet kmalu na litijski oder!

Martin Brilej

Seveda tudi na takšnih prireditvah, kot je resen pevski koncert, pride do zanimivih zadev, npr.:

- kar trije bratje Fojkar so nastopali na koncertu. Ivan, je dirigiral MPZ Polšnik, kjer je pel tudi Franci, pri MPZ Lipa pa je pel Marjan.

- Predsednika Lipe Lojze Vidic in Zvona Tone Tomažič sta ugotovila, da Lipa in Zvon na litijskem odru nista skupaj pela že od I. svetovne vojne naprej.

ART ROCK V LITJI

V ponedeljek, 22. februarja, se je na gradu Bogenšperk skoraj neopazno zgodil koncert skupine La Chateliere iz Litije. Sestavljajo jo: Andrej Čopar (različni saksofoni, flavta), Evgen Malis (harmonika, el. klaviature) in Andrej Žibert (bobni, bas kitara). Udeležilo se ga je le malo poslušalcev, vendar so tisti v ristici uživali.

Že to nam nekaj pove o skupini, ki že več let igra in dela glasbo po svojih neustaljenih tirnicah, ki je še najbližje rocku. To je glasbena smer, ki združuje tako elemente rocka, jazzja, kot tudi klasike in je vsaj glede promocije in publike izrazito vezana na ubrano okolje. Iz njega izhajajo tista poznanstva, mediji in okoliščine, ki te lahko porinejo naprej. Zato ni čudno, da so se njihovi najboljši koncerti ki so jih sicer prirejali po vsej

Sloveniji, dogajali v ustanovah, kot je KUD France Prešeren v Ljubljani, Jazz club v Kopru ipd. Spremljale so jih tudi ugodne kritike.

Biti na obrobju je seveda zelo težko. Vendar, kot pravi vodja skupine Andrej Čopar, je to le ena plat medalje. Mediji, marketing in še kaj so sicer nujni za promocijo, niso pa izvor ustvarjalnosti. Ta je veliko bolj prisotna v našem postsocialističnem svetu, v kaos nekdanjega socialističnega sveta kot v marketinško naravnem zahodnem svetu. Od tu izhajajo tudi njihovi “komadi”, ki nastajajo tudi po več mesecev (material za kaseto, ki so jo izdali, so pripravljali dve leti).

Zdaj pripravljajo material oziroma zbirajo sredstva za svojo prvo CD ploščo. Želimo jim čimveč uspeha.

V.K.

GLASILO OBČANOV

Ustanoviteljica: Skupščina občine Litija. Predsednik časopisnega sveta: Mirko Kaplja. Ureja uredniški odbor: Karmen Benčič, Mija Bemik, Stane Črne, Lučka Hostnik, Vida Klemenčič, Anuška Potisek, Irena Prašnikar, Iva Slabe in Boris Žužek (glavni in odgovorni urednik). Oblikovanje in tehnično urejanje: Drago Pečenik. Grafična Priprava: *Multimedia*, d.o.o. Ljubljana. Tisk: Aleksander Jovanovič, Litija. Izdajatelj: Prelest d.o.o. Ljubljana, Titova 37. Naslov uredništva: Skupščina občine Litija, Jerebova 14, za Glasilo občanov. Nenaročenih fotografij in rokopisov ne vračamo. Časopis prejema vsa gospodinjstva brezplačno na dom. Na podlagi zakona o prometnem davku (Ur. list RS, št. 4/92) in mnenja ministrstva za informiranje (št. 23/88-92 z dne 18. 2. 1992) sodi časopis med proizvode informativne narave po 13. točki tarifne številke 3, za katere se plačuje 5 - odstotni davek od prometa proizvodov.

NOVICE IZ KNJIŽNICE

Litijska knjižnica je mesec april posvetila knjižni vzgoji. Ker je 2. april posvečen mladinski književnosti (v spomin na rojstvo H. Ch. Andersena), so pripravili razstavo o njegovem delu in življenju.

Na obisk so povabili tudi učence nižje stopnje litijske in graške osnovne šole, učence enote s prilagojenim programom in šolarje iz Bosne, ki obiskujejo pouk v Litiji. Več kot 500 učencev so seznanili z Andersenovim delom. Učenci so poslušali tudi Andersenovo pravljico Bedak Jurček, prelistali nove knjige in se spet navdušili nad bogastvom zgodb v knjigah.

V aprilu niso manjkali tudi mali šolarji iz vrtca Najdihojca, ki knjižnico obiskujejo vsak mesec. Tokrat so se seznanjali z barvami in raziskovali ob pravljici, kakšno obleko je imel za ples zeleni regrat.

LITERARNI VEČER S PESNIKOM VLADOM GARANTINIJEV

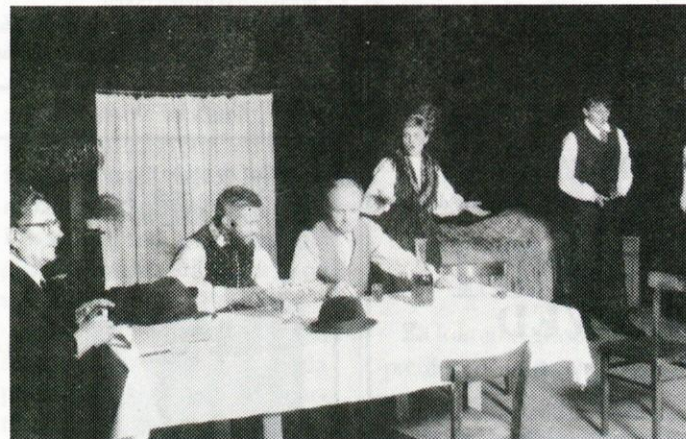
Pri Dolenjski založbi iz Novega mesta je v začetku aprila izšla pesniška zbirka Vlada Garantinja z naslovom ZLAGANI RAJ. Predstavitvev je bila v četrtek, 15. aprila, v veliki sejni sobi občine Litija. V programu so poleg avtorja sodelovali še avtor akvarelov v zbirki Zlatko Rudolf, recitatorka Rosana Lemut, glasbo pa je prispeval Evgen Malis. Joža Konjar

USPEŠNA PREMIERA »VDOVE ROŠLINKE«

V soboto, 27. marca 1993, je bila dvorana kulturnega doma v Šmartnem do zadnjega kotička polna. Ne samo domačini, ampak tudi okoličani so z navdušenjem spremljali premiero uprizoritve komedije “Vdova Rošlinka” v treh dejanjih, ki jo je izvedla gledališka skupina Šmartno s po-

vila 12. aprila 1993 v prav tako do zadnjega kotička polni dvorani v Šmartnem. Že 25. aprila potujejo v Dovje na Gorenjsko. V maju pa bodo igrali tudi po ostalih krajih naše občine, pa tudi vabil za nova gostovanja jim ne manjka.

Rajko Meserko

Matična knjižnica dr. Slavko Grum vas vabi na predstavitev knjige RADOVANA HRASTA: ČAS, KI GANI (Preprosta povest o človekovi usodi). Avtor je v knjigi opisal svojo usodo v času, ko je bil zaprt na Golem otoku. LITERARNI VEČER BO V ČETRTEK, 29. APRILA, OB 18. URI V SEJNI SOBI OBČINE LITJA.

močjo režiserke Marjane Hočevar iz Ivančne Gorice. Člani skupine so v dveh mesecih uspeli na oder postaviti čudovito in nevsiljivo življenjsko igro “mlade” vdove Rošlinka, okoli katere se v glavnem dogaja cela zgodba.

Postavitvev takšne igre zahteva poleg obilo dobre volje tudi pomoč od sponzorjev. Tako so pri tej igri pomagali: gostilna Krznar, gostilna Maček - Sotenšek Špela, frizerski salon - Trotovec Vera, frizerski salon Paž, Flash foto studio Šmartno, Muc bazar - Maček Borut, Biro servis - Breznikar Vera, Papirna galanterija Aco Jovanovič, DZS knjigarna in papirnica Litija, ZKO Litija, Litijska mesarija Šmartno, trgovina Rina, SKD OO Litija in nenazadnje krajevna skupnost Šmartno.

Skupina je svojo igro pono-

GEOS - NOVA GLASBENA SKUPINA

V Litiji se je rodila nova glasbena skupina. Ne čisto nova, saj skupaj igrajo že dobro leto in vsi člani so prekaljeni glasbeni mački, saj so že pred tem igrali v drugih zasedbah. Skupino sestavljajo Boris Virant (bobni) - vodja skupine, Aleksander Juvan (ritem kitara, vokal) - vodja za področje glasbe, Darko Vrhovc (kitara, vokal), Vojko Rožanec (bas kitara) in Janez Hiršel (klaviature in vokal).

Skratka, to je skupina GEOS iz Litije. Vadijo v gasilskem domu na Bregu pri Litiji, igrajo pa na veselicah, plesih in drugih zabavnih prireditvah, kar seveda ne pomeni, da so skupina za zabavo. Doslej so že posneli eno skladbo z naslovom

Domovina, katere avtor je Aleksander Juvan, snemali pa so v studiu Zlati zvoki v Kisovcu. Pripravljajo se na izdajo svoje prve samostojne kasete. Material naj bi posneli do jeseni, saj imajo skladb dovolj, izdali pa naj bi jo v Ljubljani ali Novem mestu.

Na prireditvah igrajo vsakršno glasbo, ki si jo zaželite, njihova lastna glasba pa je bolj country obarvana, skratka plesna glasba, prijetna za uho. Za njihove nastope se lahko dogovorite z Aleksandrom Juvanom, če pokličete po telefonu 881-749 ali pa če jih pridete poslušat Pri kozolcu, kjer bodo igrali do konca aprila.

Rudi Bregar

*Bolečina se da skriti,
tudi solze zatajiti,
le tebe, draga Majda,
nam nihče ne more več vrniti.*

**V SPOMIN
MAJDI
iz Vač**

V marcu je minilo 10 let,
odkar nas je zapustila draga hčerka,
sestra, mami in babica

Hvala vsem, ki se je spominjate in postojite ob njenem grobu.

Vsi njeni

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi dragega moža in očeta

**MARTINA
KRHLIKARJA**

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti v tako velikem številu in mu darovali toliko lepega cvetja. Hvala prijateljem, vsem sosedom, gospodu župniku Šlibarju za lepo opravljen obred in besede slovesa. Posebna zahvala govorniku za poslovljni govor, pevcem z Vač za zapete ganljive žalostinke in glasbeniku za zaigrano Tišino. Hvala vsem za tolažbo in pomoč, kakor tudi za pisne in ustne izraze sožalja.

Žalujoci: žena Joži, sin Martin, hčerka Brigita z družino, brat in sestre ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

V 60. letu starosti nas je po težki bolezni zapustila naša draga žena, mati, babica, teta, sestra, svakinja

**MARIJA
BUČAR
roj. STARIHA
iz Litije, Partizanska pot 18**

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so z nami sočustvovali, nam izrekli sožalje, darovali cvetje in pokojno v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Hvala šmarskim pevcom, gospodu župniku za lepo opravljen obred, gospodu Jesensku za poslovljni govor ter zdravstvenemu osebju Onkološkega inštituta, Zdravstvenega doma in vsem, ki ste jo imeli radi.

Žalujoci: mož Gusti, hčerka Lidija, sin Dušan, vnukinja Ana, sestra Stanka, brata Tone in Jože z družinami in ostalo sorodstvo.

*Bolečina se da skriti,
tudi solza zatajiti,
le tebe, draga Helena,
nam nihče ne more vrniti*

ZAHVALA

Ob boleči in mnogo prerani izgubi naše drage hčerke in sestre

**HELENE
MEDVED
z Mamolja**

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, sošolkam in sošolcem ter učiteljem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje, sveče in maše, ter vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Hvala vsem, ki ste nam stali ob strani in pomagali v teh težkih trenutkih. Še posebno se zahvaljujemo g. župniku za lepo opravljen obred, pevcom KUD Polšnik za zapete žalostinke, ter sošolki in g. Repovšu za presunljivo poslovljno besedo.

Še enkrat se iskreno zahvaljujemo vsem, ki nosite v srcu lep spomin na našo Heleno, delite z nami našo bolečino, nas tolažite in postojite ob njenem preranem grobu.

Neutolažljivi: ati, mami, sestri Tatjana in Darja z Dragotom ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

V velikem tednu je dozorela za večnost

**ANGELCA
MENE GALIJA
iz Velike Štange 5**

Hvala vsem, ki ste jo v času njene bolezni obiskovali, pomagali ob njeni smrti, darovali cvetje in sveče, ter jo spremili na njeni zadnji poti.

Iskrena hvala dr. Sašiču in patronažnim sestram.

Zahvaljujemo se g. dekanu Antonu Masniku, g. Dragu Markušu in domačemu župniku Lojzetu Kavčiču ter moškemu cerkvenemu zboru iz Šmartna za lepo opravljen pogrebni obred.

Hvala gasilskemu društvu Štangarske Poljane, Krajevni skupnosti Velika Štanga, ZB Štanga in Marjanu Lukančiču za poslovljni govor.

družini Čož in Gm

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi moža, očeta in starega očeta

**JANKA HOSTNIKA
iz Črnega potoka št. 9**

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, darovali cvetje in izrazili sožalje. Še posebej se iskreno zahvaljujemo g. župniku, pevcom in govorniku g. Jesensku za slovesen pogrebni obred.

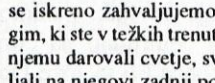
Vsem najlepša hvala!

Žalujoci: žena Rozi, otroci Janez, Tone, Roža in Franci z družinami, vnuki in drugo sorodstvo

ZAHVALA

ob boleči in prezgodnji izgubi našega dragega moža, očeta in svaka

**STANETA
VIDMARJA st.
z Vač**

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem in vsem drugim, ki ste v težkih trenutkih bili z nami, nam izrazili pisno in ustno sožalje, njemu darovali cvetje, sveče, sv. maše in ga v tako velikem številu spremljali na njegovi zadnji poti.

Posebno se zahvaljujemo g. župniku Ivanu Povšnarju za lepo opravljen cerkveni obred in ganljive poslovljne besede, g. župniku Maksu Kozjeku s Svete gore in frančiškane, g. patru Bonaventuri iz Ljubljane ter govorniku KS Vače Jožetu Juvanu iz SAP Ljubljana Martinu Balasu za besede slovesa.

Zahvaljujemo se podjetju SAP Ljubljana, Združenju šoferjev in avtomobilov Ljubljana, gasilcem in KS Vače za spremstvo v praproci ter pevcom KUD Lipa Vače za zapete žalostinke.

Še enkrat iskrena hvala vsem, ki ste ga imeli radi.

Žalujoci: žena Julka, sin Stane, svakinja Francka in ostalo sorodstvo

*Eno samo bridkost in trpljenje
tvoje je bilo življenje.
Kolikorkrat si vzdihoval,
potem pa tiho, tiho si zaspal
a v srcih naših boš ostal.*

ZAHVALA

Ob izgubi brata in strica

**FRANCETA
JAKOŠA**

iz Strmeca 1,
Dole pri Litiji

se iskreno zahvaljujem vsem Bevčevim iz Gor. Jelenj za vso skrb in stroške, vsem, ki ste mu darovali cvetje, sveče in izrekli sožalje, ter ga s sosedi v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala tudi pogrebem, zastavonošem, govorniku za poslovljni govor in g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred.

Vsem še enkrat iskrena zahvala, karkoli ste storili v ta namen.

Žalujoci: brat Janez z družino in ostalo sorodstvo

*Pomlad na vrt bo tvoj prišla
in čakala, da prideš ti;
sedla bo na rožna tla
in jokala, ker te ni.*
(narodna)

ZAHVALA

Ob smrti drage mame in stare mame

**MARTINE
ZAMAN,
roj. HAUPTMAN**

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste v težkih dneh sočustvovali z nami, nam pomagali in izrekli sožalje. Posebno se zahvaljujemo gospodu dekanu za lepo opravljen obred in poslovljne besede, sestram in negovalkam Doma Tisje za skrbno nego, pevcom za ganljivo petje, kakor tudi Berčonovim in družinami Sodnik ter Župančič za vso darovano pomoč. Še enkrat iskrena hvala vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoci: otroci Darja, Franci in Milojka z družinami

*Delo, trud, trpljenje
tvoje bilo je življenje
bolečine si prestala,
zdaj boš v grobu mirno spala.*

Komaj tri mesece za svojim možem nas je v hudih bolečinah zapustila

**ANA DRAGAR -
SIVČEVA ANA**

roj. Osolnik iz Hotiča

Iskreno se zahvaljujemo vaščanom in vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo g. župniku Janezu Zaletelu za tolažilne besede in darovano sv. mašo.

Zahvaljujemo se tudi pevcom za zapete ganljive pesmi.

Žalujoci: brat Viktor, sestri Tončka in Ivanka, nečaki in nečakinje.

IZ MATIČNEGA URADA

ROJSTVA, POROKE, SMRTI

V mesecu marcu 1993 se je na območju občine Litija rodilo 11 otrok: 7 dečkov in 4 deklice.

Na gradu Bogenšperk se je poročilo 8 parov.

Umri so: Ana Zupančič, 87, Sava; Marija Bučar, 60, Litija; Frančiška Lajevec, 87, Ribče; Jožef Vehovec, 81, Kresnice; Stanislav Vidmar, 62, Vače; Justina Kokalj, 82, Dolgo Brdo; Marija Freljih, 94, Zavrstnik; Franc Jakoš, 64, Gomje Jelenje; Alojzij Parkelj, 63, Golišče; Mihael Kos, 60 Kresnice; Milena Bizjak, 27, Ribče; Branko Fujs, 39, Litija in Martina Zaman, 84, Litija.

TEČAJ

HIGIENSKEGA MINIMUMA

ZIK, Delavska univerza bo v začetku maja organizirala tečaj higienskega minimuma. Prijavite se lahko osebno ali po tel. 881-182 do začetka tečaja (predvidoma 10. maja).

Vabljeni!

KAM S STARIM

TELEFONSKIM IMENIKOM?

Ištel je nov telefonski imenik. Kaj boste naredili s starim, ki je kar zajeten? Pridružite se ohranjanju slovenskih gozdov in star telefonski imenik oddajte v enega izmed posebnih zabojnikov za papir ali pa na Komunalno stanovanjsko podjetje Litija v poseben boks za papir (vsak delavnik), ki je na dvorišču.

M.B.

PRODAJAMO - SVETUJEMO - VGRAJUJEMO

ABI

, d.o.o.
LITIJA, Ljubljanska c. 14
Tel.: 881-236

- stavbno kleparstvo

- vodovodne instalacije

- centralne kurjave

- elektroinstalacije

UGODNO!

Do prodaje zalog vam nudimo nakup razne pločevine po ugodnih cenah: bakrena pločevina 0,55 mm - 550,00 SIT/kg, alu pločevina 0,8 mm - 480,00 SIT/kg, rjava alu pločevina 0,7 mm - 520,00 SIT/kg, pocinkana pločevina 0,55 mm - 140 SIT/kg.

Pločevino brezplačno razrežemo na zahtevane mere. Pri naročilu kompletnih kleparskih del (izdelava in montaža) se cena materialov zniža do 20 %.

Zahtevajte informacije in predračune!

*Ljubezen, delo in trpljenje
bilo tvoje je življenje,
nam ostala je praznina
in velika bolečina.
Srce ljubeče v grobu zdaj spi,
nam pa rosijo se solzne oči.*

ZAHVALA

Ob boleči in mnogo prezgodnji izgubi ljube- ga moža, ateka, sina, brata in dedka

**GERHARDA
DOBLERJA**

iz Gor. Jelenj,
Dole pri Litiji
(16. 7. 1950 - 24. 2. 1993)

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, ga, učiteljici in učencem 7. razreda OŠ Dole ter vsem ostalim, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, mu darovali cvetje in sveče ter nam izrazili sožalje.

Hvala tudi sosedom Lušinatovim, ki so nam stali ob strani v najtežjih trenutkih, nam pomagali in nas tolažili. Iskrena hvala šmarskemu g. župniku za lepo opravljen cerkveni obred in tolažilne besede. Posebej hvala ga. Cvetki Cerar za Onkološkega inštituta in Ljubljani in g. Javoršku iz KS Dole za poslovljne besede ob odprtem grobu.

Hvala g. direktorju Onkološkega inštituta dr. Zwittru, ga. dr. Plaperjevi, višji sestri ga. Cvetki Cerarjevi in vsemu osebju na C oddelku za njihovo požrtvovalno oskrbo in lajšanje bolečin ob njegovi težki bolezni.

Žalujoci: žena Antonija, otroci Christian, Janko z družino in Sonja z Johanom.

ŠPORT IN REKREACIJA

PETNAJSTI SPOMINSKI TEK NA PETELINJEK

ŠD PRESAD iz Gabrovke, vabi vse ljubitelje rekreativnega teka, da se udeležijo že 15. spominskega "Tek na Petelinjek", ki ga organizator prireja vsako leto v počastitev krajevnega praznika. Tek bo v torek, 27. aprila 1993.

Tekmovalci bodo tekli v naslednjih kategorijah:

- pionirke 1 km
- mlajši pionirji 1 km
- pionirji 2 km
- članice in starejše članice 6,5 km
- člani, starejši člani in veterani 11 km

Proga je ista kot prejšnja leta, poteka pa deloma po cesti (1,5 km) večji del pa po kolovoznih poteh. Po težavnosti sodi proga med lažje, saj na progji ni nobenega večjega vzpona, tako da je primerna predvsem širšemu krogu rekreativcev.

Start teka bo za vse kategorije ob 10 uri.

Prijave sprejema organizator na samem startu teka, prijavnina znaša 150 SIT, za pionirje in pionirke brezplačno.

Informacije tel. (061) 871-041, tov. Medved Igor.

Tek velja tudi za občinsko lovoriko "ZDRAVO"!

ŠD PRESAD

NOVO V LITIJU • NOVO V LITIJU

FOTO DROGERIJA

Prodaja filmov vseh vrst po najnižjih cenah! Foto-aparati, baterije, velika izbira foto albumov in okvirjev za slike.

Ekspres izdelava fotografij za dokumente.

Fotografije iz vašega filma izdelamo v najkrajšem možnem času - tudi v eni uri.

Odprto:

pon., sredo, petek:
8. - 17.

torek, četrtek: 8. - 13.

foto atelje
Zofka Hauptman
LITJA, Valvazorjev trg 11, tel.: 882044

NOVO V LITIJU • NOVO V LITIJU

V najem oddamo poslovne prostore v pritličju stavbe na Ponoviški c. št. 6 v Litiji. Prostori so v izmeri 80 m² in so primerni za:

- pisarne
- trgovino
- drobno obrt itd.

Gostinska dejavnost izključena.

Možnost souporabe telefona.

Informacije vsak torek in petek od 9. do 12. ure na tel. 881-329 ali osebno v tem času na naslovu Ponoviška 6 v Litiji.

DNEVNI BAR

LAP

V LITIJU
Cankarjeva 8

honorarno zaposli dve deklici za strežbo gostov v popoldanskem času.

Informacije na tel.: 881 - 958.

MALI NOGOMET

Najmnožičnejša igra z žogo v litijski športni dvorani je nogomet, zato smo že minulo jesen organizirali igranje v ligi in to letos tudi ponovili. Sodelovalo je kar 14 ekip, ki so ob sobotah odigrale po dve koli. Tekmovanje smo sklenili 20. marca. Zmagala je ekipa Inženiring Šarbek, druga je bila ekipa Rostfrei B.C., tretji pa Salomonov oglasnik. Le-te so prejele pokale in denarne nagrade, kot predvideva pravilnik za igranje v ligi.

Z vodji vseh ekih smo se že dogovorili, da v oktobru ponovno začnemo z igranjem nogometa v dvorani, in sicer v dveh ligah; najslabši iz I. lige bodo prešli v II., najboljši iz II. pa v I. ligo. Tudi vse na novo prijavljene ekipe bodo začele s tekmovanjem v II. ligi.

Menimo, da bo tak način igranja nogometa še zanimivejši.

V.P.

KRESOVANJE

Lovska družina Šmartno vabi krajanje Šmartna in okolice na KRESOVANJE, ki bo na predvečer 1. maja na Grilovcu.

Ob lovskem domu se bomo zbrali do 20. ure. Kresovanje in mlajevanje bodo popestrili Zasavski rogoisti in pevci okteta Valvasor.

Za prigrizek in pijačo bo poskrbljeno.

NASVIDENJE NA
GRILOVCU!

POKAL KSP LITJA

Ob zaključku sezone igranja malega nogometa v litijski športni dvorani smo organizirali turnir za pokal KSP Litija. Prijavilo se je 9 ekip, v finalno skupino treh ekip so se uvrstili vsi trije nosilci skupin. V medsebojnih srečanjih so se uvrstili: HIP Mark na prvo mesto, OMAHEN TRANSPORT na drugo mesto, tretja pa je bila ekipa ROSTFREI B.C.

Vse tri ekipe so prejele pokale v trajno last, pokala pa sta dobila tudi najboljši strelca Darko Fele in najboljši vratar Marko Medvešek. Nagrade sta prispevala BISTRO BOGDAN in SPOR-TING LITJA.

V.P.

SEDMI LITIJSKI TEK

Litijski Partizan bo v nedeljo, 16. maja 1993, organiziral 7. Litijski tek. Start bo ob 9. uri pred Centromerkurjem, kjer bo tudi cilj. Proga bo dolga 42 km in bo potekala po običajni trasi do Pogonika in nazaj z enim večjim vzponom.

Kategorije: moški od 15 do 29 let, od 30 do 39 let, od 40 do 49 let in nad 50 let;

ženske: od 15 do 35 let in nad 35 let.

Prvi trije v vsaki kategoriji bodo prejeli medalje, najboljši v absolutni konkurenci denarne nagrade, vsak udeleženec teka pa tudi spominsko majico pokrovitelja Mizarstva Gabrovka.

Startnina bo 400, 00 SIT, prijave pa sprejema organizator eno uro pred tekom na startu. Mlajšim od 15 let nastop ni dovoljen. Sicer pa je tek primeren tako za tekmovalce kot rekreativce.

M.B.

ČETRTI SPOMLADANSKI POHOD NA GEOSS

Tradicionalni spomladanski majski pohod na GEOSS bo letos v soboto, 22. maja.

Start pohoda bo, kot običajno, pri upravni zgradbi Predilnice Litija, in sicer med 7. uro in 9.30. Zmerne hoje je približno štiri ure. Kontrolni točki bosta na Strešnem vrhu - 523 m in na Slemšku - 677 m. Pot bo primerno označena, vmes bo nekaj okrepčevalnic, na cilju pa bo odprto gostišče. S Spodnje Slivne je mikaven še krajši sprehod do Zgornje Slivne - 880 m, kjer je odprt nov dom in od koder je lep razgled po Sloveniji. Za povratek bo organizator poskrbel za avtobusni prevoz od 13. ure dalje, vozovnice pa boste lahko kupili na startu.

Pohod bo ob vsakem vremenu. Ob prvem pohodu prejmejo udeleženci izkaznico, za tretji pohod pa značko.

Organizator pričakuje množično udeležbo, saj bo pohod za vsakogar prijetna sprostitev in lep izlet v pomladansko naravo. Takrat bo že vse zeleno...

V.P.

KAKO IZBIRAMO ŠPORTNIKA MESECA

Z izborom športnika meseca ne gre tako gladko, kot so si zamislili v okviru občinske športne zveze. Pa ne zaradi organizacije, temveč zaradi odziva iz samih športnih organizacij, ki športne zveze ne seznanjajo z rezultati svojih članov in članic. In to kljub temu, da so prav v društvih in klubih imeli največ pripomb na izbiranje športnika leta 1992. Kje so zdaj tisti korenjaki, ki so takrat tako kritizirali, pa zdaj od njih ni nikakršnega odziva?

Zato ponovno pozivamo vse športne klube in občane, da predlagajo športnike in športnice za izbor najboljših. Krat-

komalo pošljite predloge s točnimi podatki in kratko obrazložitvijo, zakaj posameznega športnika in športnico predlagate za najboljšega.

Vaše predloge pričakujemo

najkasneje do 5. maja 1993 na naslov Športna zveza Litija, Ul. M. Pregljeve 1, p.p. 81, 61270 Litija, ali pa pokličite tudi po telefonu 882-916.

Rudi Bregar

ZA NAJBOLJŠEGA LE EN PREDLOG

Za tokratno glasovanje je Športna zveza Litije prejela le en predlog. V imenu krajanov Jablanice in Šmartnega pri Litiji ga je poslal Milan Izlakar. Za najboljšega športnika predlagajo DRAGA MOTOHA, člana ŠD Dolina. V mesecu marcu je sodeloval na dveh maratonih. V Zrečah je na 10 kilometrov v svoji kategoriji mlajših veteranov zasedel drugo mesto, konec marca pa je na mednarodnem maratonu CONING v Trakoščanih na Hrvaškem v kategoriji veteranov zmagal. Zapišimo, da je bila proga dolga 42.195 metrov.

Vse bralce Glasila občanov prosimo za glasovanje. Pravila smo že objavili v eni prejšnjih števil. Ne pozabite na dopisnico prilepiti glasovalnega kupona iz Glasila občanov. Dopisnice pošljite na naslov Športna zveza Litija, p.p. 81, 61270 Litija. Tokrat lahko glasujete za Draga Motoha in potrudite se, da bo zbral čimveč glasov.

Rudi Bregar

GLASOVALNI KUPON

GLASUJEM ZA ŠPORTNIKA DRAGA MOTOHA

Ime in priimek _____

Naslov _____

mali OGLASI

Najboljšemu ponudniku prodamo 5118 m² njive in 1806 m² travnika v katastrski občini Šmartno (proti Grmačam). Ponudbe pošljite na naslov: Anica Breznikar, Kersnikova 1, 61000 Ljubljana.

Mlada družina nujno išče stanovanje. Kličite zvečer na tel. 881-557.

Od 1. aprila pogrešam nemškega ovčarja, sliši na ime Reks. Če ga je kdo videl ali ve, kje je, naj sporoči na Partizansko pot 4. Peter Repovš

Motor ATX, l. 1990, ugodno prodam. Tel. 882-970

ELOS d.o.o.

Breg 1
LITJA

PRAVA
ODLOČITEV -
ŽELJEN
REZULTAT

Učinkovito, racionalno in zanesljivo vam svetujemo in izdelamo

- vsa elektro dela, strelvod, ozemljila
- vodovod in centralno ogrevanje

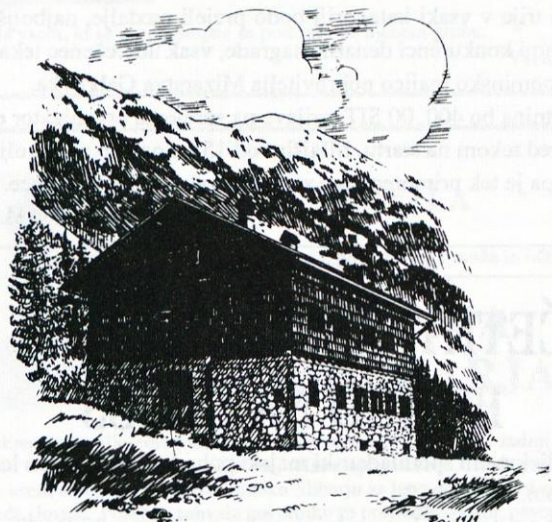
KVALITETA IN
KONKURENČNE
CENE

Odločite se in pokličite na tel.: 061 881-878

VABILO

PD Litija vabi vse prijatelje planin, da se v soboto 29. maja 1993 udeležijo

28. POHODA NA STOL (2236m).

Pohod se bo začel pri Valvazorjevem domu (Risba Anton Rojc).

Odhod posebnega avtobusa bo ob 6. uri izpred Centromerkurja v Litiji.

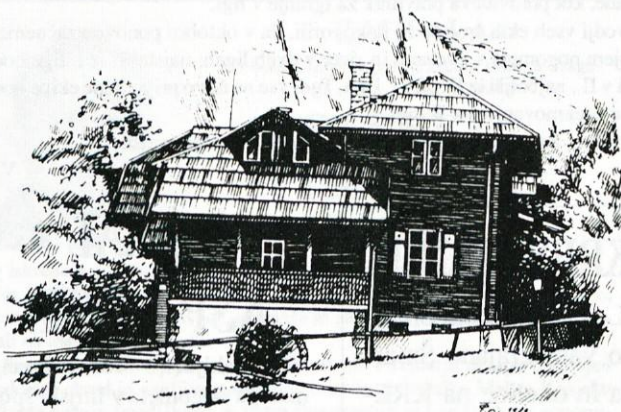
Prijave sprejemamo na PD Litija, v novi večnamenski dvorani (vhod nasproti osnovne šole Litija), vsak četrtek med 16. in 18. uro.

Obvezna je primerna planinska obleka in obutev (visoki planinski čevlji).

PD LITIJA

PLANINSKI TABOR BO V KAMNIŠKI BISTRICI

Planinska sekcija na OŠ Litija in PD Litija bosta tudi letos organizirala že tradicionalni planinski tabor, ki bo v tokrat v Kamniški Bistrici
- od 24. julija do 31. julija za učence 4., 5., 6. in 7. razredov osnovne šole.
- od 31. julija do 7. avgusta za učence 8. razredov OŠ in srednješolce.

(Tabor bo stal v neposredni bližini doma v Kamniški Bistrici. Risba Anton Rojc)

V primeru, da bo prijav le za eno izmeno, bo tabor samo v prvem terminu.

V času taborjenja se bodo udeleženci povzpeli na bližnje vrhove kamniških Alp, poslušali razna predavanja, se urili v planinskih spretnostih in spoznavali naravo. Za varnost otrok bodo poskrbeli učitelji, mentorji, mladinski vodniki in planinski vodniki, ki bodo prisotni ves čas bivanja pod šotri.

Okvirna cena za tedensko bivanje v taboru s celodnevno oskrbo je za
- učence, ki sodijo v prvo skupino tolarška protivrednost 120 DEM
- učence 8. razredov in srednješolce pa tolarška protivrednost 150 DEM. Plačilo je možno takoj ali v štirih obrokih.

Prijave sprejema tajništvo Osnovne šole Litija (mentorica Ana Mohar) in PD Litija (ob četrtkih od 16. do 18. ure.)

PD LITIJA

PRIJAVNICA ZA PLANINSKI TABOR 1993

Prijavljam svojega otroka _____ za planinski tabor 1993 v Kamniški Bistrici.

Naslov _____

Tel. št.: _____ razred: _____

Znesek bom poravnal v _____ obrokih
od 1. - 5. v mesecu
od 15. - 20. v mesecu (obkroži)

Litija, _____ **PODPIS STARŠEV:**

Humoreska

GENIJ

Lahko rečem, da sem Litijan. Šest let v našem mestu mi daje licenco.

Že prvo leto sem spoznal, kaj pomeni zdravstveni dom na hribu. Ni mi bilo čisto jasno, zakaj je tam gor, dokler nisem razmislil: "Ali potrebujemo upokojevence? Ali potrebujemo težke bolnike in ali je kaj vreden človek brez avta? Vsekakor ne!" Tako sem tudi spoznal, da je projekt zdravstvenega doma na hribu vodil genij. Da, ne čudite se. Samo geniju lahko pride kaj takega v glavo. Verjetno je imel v načrtu vrh Sitarjevca, kar bi še bolj pomladilo in ozdravilo Litijane. Pa kaj, rajši je projektiral športno dvorano sredi mesta, ob avtobusni postaji, da si razni športniki ne bi zmočili čevljev. Pravim vam, malo je takih, pravi genij, brez dvoma.

N.N.Z.

Sodobno življenje je hitro, pa tudi če se za koga izmed nas po dolгих letih dela umiri, nas še vedno mnogi dogodki presenečajo. Žal nekateri med njimi tudi neprijetno.

Svet se je zaradi novih tehnologij, računalnikov in hitrih avtomobilov "zmanjšal", hkrati pa nas je obdal s številnimi novimi nevarnostmi. Kaj vse se nam lahko zgodi med vožnjo na izlet, pri upravljanju z vrtnim strojem, pri kmečkih opravilih, pa tudi pri gospodinjstkih delih, ki so, če lahko zaupamo statistiki, najnevarnejša.

Ali se je mogoče zavarovati pred takšnimi in drugimi nevarnostmi?

DA!

Zdaj gredo stvari drugače. Tukaj je ADRIATIC - prva zavarovalna delniška družba, ustanovljena konec leta 1990. Iz obmorskih krajev, ki so zibelka zavarovalstva, je v mrežo svojih poslovnih enot in pooblaščenih agencij prepletla vso Slovenijo. Tako smo zdaj tudi v občini Litija.

ADRIATIC delniška družba in pooblaščenca agencija za Litijo FINANC AS d.o.o. Vas vabita v poslovne prostore v LITIJ, Valvasorjev trg 2. Lahko pa nas pokličete tudi po telefonu 881 - 793. Naši zastopniki Vas bodo radi obiskali na vašem domu.

URADNE URE:	ponedeljek	8. - 12. in 13. - 16.
	torek	9. - 12. in 14. - 17.
	sreda	8. - 12. in 13. - 16.
	četrtek	9. - 12. in 14. - 17.
	petek	8. - 12. in 13. - 16.
	sobota	9. - 12.

V MAJU VAM NUDIMO 10 % POPUST PRI VSEH ZAVAROVANJIH, RAZEN PRI OBVEZNEM AVTOMOBILSKEM ZAVAROVANJU!

